

Naročnina

za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
za mesec Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 56, upravnitva 528.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sarajevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Emostolpna petlitna vrsta
malih oglaš. po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš. nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš. v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poslilina plačana v gotovini.

G.

Sv. Ciril in Metod.

Vsi veliki evropski narodi zajemajo velik del svoje duhovne moči in vztrajnosti iz davnih domovinskih in verskih tradicij. Domovinske tradicije se tesno družijo z verskimi tradicijami, domovinska ljubezen se spaja z vero in verskimi spomini. Narodna, domovinska in državna zavest je tesno spojena z imeni in spomini verskih apostolov, buditeljev in domačih svetnikov. Celo pri narodih, ki so že globoko okuženi po brezverstvu, se v dobi velikih prevratov in nevarnosti zbujajo verska misel; v takih dobah zopet oživljajo davne in zatemnjene domače verske tradicije, prej prezirane verske misel se priznava kot važna moralna pomoč za rešitev domovine in kot odrešilna moč narodov. Ta pojav se je že večkrat ponavljal pri Francozih. V današnjih krizah se po vsej Evropi domovinska ljubezen družijo z obnovo domačih verskih tradicij.

Slovenci nimamo velikih domovinskih tradicij. A še bolj žalostno je, da naša skromna zgodovina ni ožarjena s spomini domačih svetnikov in da na oltarjih naših cerkva ne vidimo mož, o katerih bi mogli reči, da so izšli iz našega ljudstva, da so poznali našo ljudsko dušo, z njo čutili in trpeli.

A v naši mračni zgodovini se blišči spomin dveh svetih mož, ki sta kakor bliščeč meteor za trenutek ožarila tužno zgodovino naših pradedov in povzročila tako veliko versko in kulturno gibanje, da ju polovica Evrope slavi kot svoja apostola. Naša domovina je posvečena po delu dveh velikih svetih prosvetiteljev; naša zemlja je posvečena po stopinjah dveh velikih apostolov Kristusove blagovesti. Našim pradedom v Prekmurju in v vzhodni Štajerski sta sveto vero oznanjala sv. Ciril in Metod. Sv. Metod je bil kot prvi panonski in moravski nadškof tudi vladika naših prednikov. Po naši zemlji sta sveta brata potovala v Rim, po naši zemlji je s trudnimi koraki stopal sv. Metod, ko je potoval v Rim, da se brani proti klevetam svojih sovražnikov, po naši zemlji je hodil, ko se je potolažen vračal iz Rima s potrdilom svoje pravovernosti, s priznanjem slovanskega bogoslužja in slovanske cerkvene organizacije. Naši pradedi so bili deležni prvih toplih žarkov slovanske krščanske prosvete in prvih uspehov slovanske krščan. književnosti.

Versko delovanje sv. Cirila in Metoda je tako spojeno z našo politično zgodovino, da bi morali tej svetli točki v naši temni danosti posvetiti več pozornosti, ako hočemo uspešno gojiti domovinsko in verske in domovinske vzgoje našega ljudstva svetih slovanskih apostolov, proslavljanje njunega spomina, češčenje njunega svetniškega zgleda tvori važno poglavje verske in domovinske vzgoje našega ljudstva; ako bi to poglavje prezirali, potem bi bili sami krivi, da bi se veri odtujevalo naše ljudstvo in naše izobraženstvo. Sv. Ciril in Metod sta naši kulturni in književni zgodovini vtisnili verski pečat. Ako hočemo, da naša prosveta ohrani verski pečat, ne smemo prezreti spomina in dela svetih slovanskih apostolov in prosvetiteljev.

Cas je, da našo versko zgodovino očištimmo raznih legend, s katerimi je oglejski patriarhat utemeljeval svoje pravice nad našimi pokrajinami. Vrnimo se k sv. Cirilu in Metodu, katerih delo in življenje se toliko sijajneje blišči, kolikor bolj napredujejo znanstvene raziskave. Delajmo, da bomo sv. Cirilu in Metodu postavili dostojne oltarje v srcih našega ljudstva in da bo ljudstvo moglo tudi na oltarjih naših cerkva gledati kipe in slike velikih naših apostolov, ki sta tako globoko ljubila slovansko ljudstvo, toliko žrtvovala in trpela za krščansko vero in prosveto med Slovani.

Sv. Ciril in Metod sta velika glasnika vesoljne krščanske ljubezni in edinosti vseh narodov v eni krščanski Cerkvi. Po visoki ideji vesoljne krščanske edinosti v dobi nastajajočega cerkvenega razkola, po izredni kulturni delavnosti in po junaški svetosti spadata med največje moze svetovne zgodovine in najodličnejše svetnike katoliške Cerkve

V dobi velikih političnih bojov ne smemo pozabiti visokih verskih idej, ki so zmogljive pomirjevalno in blažilno vplivati na razprte narode. Zato slavimo sveta slovanska brata z globoko željo, naj bi vsi na-

rodi, ki jih družijo sveti spomin slovanskih apostolov, vzljubili eno Mater Cerkev in se zedinili v veri in ljubezni sv. Cirila in Metoda.

Proti koaliciji s samostojnimi demokrati.

PRITOŽBE RADIKALNIH ORGANIZACIJ PROTI SAMOSTOJNIM DEMOKRATOM. — PRITOŽBE ARANŽIRANE? — RADIKALI MISLIJO KRIVDO ZVALITI NA DEMOKRATSKE ZAVEZNIKE.

Belgrad, 4. julija. (Izvir.) Izvrševalni odbor radikalne stranke je imel danes daljšo sejo, ki so se je udeležili vsi člani. Pretresali so poročilo o položaju vladnih strank v posameznih pokrajinah. Izvrševalnemu odboru so bile predložene mnoge in zelo ostre pismene pritožbe s strani posameznih okrožnih odborov radikalne stranke, ki obdolžujejo samostojne demokrate največjega strankarskega postopanja, posamezne voditelje pa osebnega koristolovstva, ki tako rušijo državo in še radikalno stranko. Zahtevajo, da se čim preje prekine s koalicijo.

Obtožbe postajajo v vrstah radikalne stranke vedno ostreje. Posebno ostre so obtožbe iz križevske in poževske županije ter Vojvodine. Proti koaliciji so protestirali tudi slovenski radikali, ki so izročili protest Pašiću na Bledu. Zahtevajo prekinitev vseh zvez s samost. demokrati, ki so v Sloveniji po njih poročilu postali objejni. Povodom teh pritožb se je začela živahna debata in se bo nadaljevala na jutrišnji seji.

Smatra se, da so ta seja izvrševalnega odbora in pritožbe aranžirane, da bi se dobil povod za prekinitev zvez s samostojnimi demokrati. Na ta proces razkrajanja vladne koalicije se gleda v vseh krogih z velikim zanimanjem.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Z Bleda ni nič vesti, ki bi mogle potolažiti pristaše strank s fašistovskimi metodami. Pašić ne da od sebe nobene besede in zato radikali v precejšnji negotovosti ne prenehajo s širjenjem vseh mogočih novih rešitev, med katerimi se vedno najbolj govori o koalici-

ciji z Jugosl. klubom v sporazumu z opozicijskim blokom. To naj bi bila predhodna doba za razčiščenje do končnega sporazuma. Vsled takega nastopanja radikalov so policajdemokratje vse bolj vznemirjeni in danes se je govorilo, da bo šel na Bled Svetozar Pribičević, da pospeši doseg volivnega mandata. Toda Pribičević ni odšel.

Samostojni demokratje vedno zatrjujejo, da imajo od Pašića podpisan sporazum — glasom katerega bodo oni z njim skupaj vodili volitve. Ta sporazum da so podpisali, ker so dobili zagotovilo, da je g. Pašiću volivni mandat zagotovljen. To govorjenje obsojajo najbolj previdnejši demokrate sami, ki se boje, da bi uničilo to pri merodajnih faktorjih še ono malo kredita, kolikor ga pri teh faktorjih sploh še morejo imeti.

Samostojni demokratje se zanašajo zdaj na neodgovornost izvenparlamentarnih faktorjev, pozabljajo pa, da bo suverena volja naroda naredila s samostojnimi demokrati obračun in z njimi pomedla iz javnega življenja; zato je umljivo, da se na njih nobeden ne more naslanjati.

Proti taki izzivalni praksi demokratov so zelo nastopili tudi na današnji seji izvrševalnega odbora radikalne stranke. Na njih račun so padle precej ostre besede. Zdi se, da bodo z njimi radikali obračunali in da bodo vso krivdo za sedanje razmere zvalili nanje, da bi si vsaj navidez rešili ugled parlamentarne stranke, ki je začel med starejšimi borci radikalne stranke v Srbiji vsled sedanjega neparlamentarnega stanja zelo ginevati.

čelnikov opozicijskega bloka, ki naj bi definitivno sklepala o eventualnem sodelovanju z radikali, vendar ne s Pašićem kot predsednikom tega kabineta. »Večer« piše, da je po izjavah nekega radikalnega poslanca, ki se mudi v Zagrebu, Pašić pristal, da se sestavi koncentracijska vlada iz radikalov, demokratov, SLS in muslimanov. Stavil pa je zahtevo, da mora v to vlado tudi Pribičević, četudi on sam kot zastopnik samostojnih demokratov. Po razpoloženju v Jugoslovanskem klubu sta oba nasprotna temu, da bi Pribičević vstopil v koncentracijsko vlado.

VELIKANSKI SHOD SAMOSTALNIH DEMOKRATOV V BELGRADU.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Za nocoj so Pribičevići demokratje sklicali velik javen shod v slovensko gostilno »Triglav«. Reklama za ta shod je bila velikanska, vendar se je po dolgem čakanju zbralo samo par prečanskih branjevc, katerim so govorniki obetali, da bo Pribičević izdal narcedbo, da se premesti glavni trg za branjevc iz takozvane »Velike pijace« na »Zeleni venec«, ki se nahaja poleg gostilne »Triglav«. Prešteli smo poslušalce: bilo jih je z gostilničarjem Križnarjem vred 11. Od Slovencev, ki jih je v Belgradu okoli 3000, je bil navzoč samo dr. Drušković, bivši intimus dr. Žerjava, ki je moral vsled znane afere z ameriškimi izseljenci zapustiti državno službo in je sedaj »trgovec«. Radi prevelike udeležbe se ni mogel izvoliti polnoštevilni krajevni odbor. Največ upanja za predsednika odbora samostalne demokratske stranke za ta del Belgrada ima dr. Drušković.

ŽERJAV PRITISKA NA NARODNE SOCIALCE.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) V Belgradu se mudi posebna deputacija železničarjev iz Slovenije — pristaše NSS, ki je prišla, da protestira proti številnim premestitvam železničarjev južne železnice. Ker je sedaj pri južni železnici glavni faktor dr. Žerjav, je predlagal, naj se prestavijo vsi njemu nesimpatični železničarji v Srbijo in Ma-

cedonijo. Predvsemi je prestavljen v Belgrad voditelj NSS g. Deržič. (S temi premestitvami bi dr. Žerjav rad pridobil NSS za se. Nekatere premestitve so bile preklicane že pred to deputacijo. Ur.)

Italijanski zastopnik se opravičuje.

Belgrad, 4. julija. (Izv.) Povodom incidenta pri Podbrdu je tukajšnji odpravnik italijanskega poslanstva obiskal pomočnika zunanjega ministra Panto Gavrilovića in je v imenu svoje vlade izjavil sožalje nad incidentom ter dal zagotovilo, da bo italijanska vlada uvedla strogo preiskavo.

Kljub temu se v tukajšnjih krogih na uspeh preiskave ne verjame in se misli, da z naše strani ni pričakovati ostrega nastopa in to z ozirom na zadnje dogodke pri Uncu, kjer se preiskava z naše strani ni pokazala dovolj stroga. Javnost zahteva, da se nastopi ostro.

ODPRAVA FIDEJKOMISOV NA ČESKEM.

Praga, 4. julija. (Izv.) Senat je danes sprejel od parlamenta odobreni predlog, da se fidejkomisi ukinejo.

Borzna poročila.

4. julija 1924.

ZAGREBSKA BORZA.

V pričetku današnje borze so tečaji na deviznem in valutnem trgu padli, blaga je bilo veliko na razpolago, tendenca slaba. Ob zaključku borze pa je postala tendenca zopet čvrsta in ta tendenca se je obdržala tudi po borzi. Blaga je bilo zopet le malo na razpolago. — V Curihu je ostal kurz dinarja nespremenjen na 6.65. — V efektnih promet slab, čvrsta so bile samo Slavonija, Industrija šečera in pa vojna odškodnina.

Devize in valute.

(V oklepaju tečaji z dne 3. julija.)

Dunaj 0.1173—0.1193 (0.11757—0.11955), Italija 3.567—3.597 (3.597—3.627), London 362—365 (361.75—364.75), Newyork 83.25 do 84.25 (83.30—84.40), Pariz 4.25—4.30 (4.252 do 4.402), Praga 2.451—2.481 (2.4525—2.4825), Curih 14.835—14.935 (14.875—14.975), efekt.: dolarji 82.50—83.50 (82.125—83.125).

Vrednostni papirji.

Hrvatska Eskomptna banka Zagreb 127, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 65—66, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 920, Jugoslovanska banka, Zagreb 116, Slavenska banka, Zagreb 110, Srpska banka, Zagreb 139—140, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 122.50, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Zagreb 1060—1070, Narodna šumska industrija, Zagreb 82.50—90, Našica 87—90, Slavonija 101 do 103, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 580, Združene papirnice, Vevče 154 (ponudba), 7-odstotno drž. inv. posojilo 66.50 do 67, Vojna odškodnina 127—130.

CURISKA BORZA.

(V oklepaju tečaji z dne 3. julija.)

Beograd 6.63 (6.65), Budimpešta 0.0068 (0.0070), Berlin 1.34 (1.3425), Bukarešta 2.25 (2.25), Italija 24.05 (24.15), London 24.30 (24.33), Newyork 561.52 (561.75), Pariz 28.55 (28.95), Praga 16.50 (16.50), Dunaj 0.00791 (0.007935), Sofija 4.05 (4.10).

DUNAJSKA BORZA.

Dunaj, 4. julija. (Izv.) Efekti: Živnostenska banka 820.000, Alpine 410.000, Greinitz 135.000, Kranjska industrijska družba 725.000, Trboveljska družba 430.000, Hrvatska eskomptna banka 102.500, Leykam 175.000, Jugoslovanska banka 27.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 55.500, Avstrijske tvornice za dušik 220.000, Gutmann —, Mundus 845.000, Slavex 210.000, Slavonija 85.000. Devize: Belgrad 842—846, Budimpešta 0.8250—0.8850, Kodanj 10.980—11.020, London 307.000—308.000, Milan 3034—3046, Newyork 70.395—71.185, Pariz 3652—3668, Varšava 13.550—13.650. Valute: dolarji 70.460—70.860, angleški funt 305 tisoč 200 do 306.800, francoski frank 3635 do 3668, lira 3045—3065, dinar 841—847, češko-slovaška krona 2077—2093.

PRAŠKA BORZA.

Praga, 4. julija. (Izv.) Devize: Lira 146.75, Zagreb 40.8250, Pariz 174.75, London 147.30, Newyork 34.

Konferenca opozicijskega bloka.**DR. KOROŠEC NA POTI V BELGRAD.**

Zagreb, 4. julija. (Izv.) Danes sta se peljali skozi Zagreb v Belgrad načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, da se udeleži seje opozicijskega bloka. Vašemu dopisniku je dr. Korošec izjavil, da do volitev ne bo prišlo iz razloga, ker so duhovi v državi vsled terorja parlamentarne manjšine tako razburjeni, da obstoji možnost krvavega obračuna o priklji volitev.

IZJAVA DR. MAČKA.

Zagreb, 4. julija. (Izv.) Danes sta se odpeljala v Belgrad dr. Maček in dr. Krnjević na konferenco opozicijskega bloka. Dr. Maček je izjavil Vašemu dopisniku približno sledeče: Zadnji čas so od strani naših strankarskih nasprotnikov, ki so obenem tudi nasprotniki sporazuma med Srbi, Hrvatimi in Slovenci, prihajale trditve, da opozicijski blok ne more več računati na našo pomoč. Naš odhod na konferenco v Belgrad je najboljši dementi teh trditev in obenem tudi dokaz, da smo mi ostali pri dani besedi, da bomo pomagali opozicijskemu bloku pri njegovi akciji.

Na vprašanje, če se bo na konferenci razpravljalo tudi o novi obtožbi proti Radiciu in tovarišem, je dr. Maček odgovoril, da se konferenca ne vrši radi te obtožbe. Če se bo o njej kaj govorilo, se bo vršilo to le mimogrede.

UGIBANJA ZAGREBSKIH LISTOV.

Zagreb, 4. julija. (Izv.) Današnje opozicijsko časopisje piše, da po avdienci dr. Korošca pri kralju izgleda, da se je politični položaj presukal na korist opozicijskega bloka, četudi ne proti radikalni stranki kot taki. Po avdienci pri kralju, o kateri je bil natančno obveščen tudi Ljub. Davidović, je bil dr. Korošec nujno pozvan v Belgrad, da se udeleži seje na-

Dogodki v Italiji.

KORUPCIJA V FAŠIZMU.

Rim, 4. julija. Vsak dan postaja jasnejše, da so imeli prav tisti, ki so menili, da je fašizem za normalizacijo, za razvoj v demokracijo sploh nesposoben, ker je po svojem postanku in svojem bistvu zgolj teroristična organizacija brez vsake životvorne ideje. Ali se mora odpovedati samemu sebi in razpasti ali pa iti po sedanji poti dalje, dokler bo to italijanski narod prenesel odnosno dokler se z zločini in korupcijo sam ne konča. To pa tembolj, ker so, kakor je dokazal uspeh dosedanjih preiskav povodom Matteottijevega umora, obremenjeni po korupciji v upravi in mnogih težkih zločinih domalega vsi vidnejši fašisti in po sokrivdi nerazdružno zvezani s temnimi fašistovskimi elementi, ki so bili neposredni izvrševalci višjih ukazov in za preziranje vseh zakonov, za hladnokrvno požiganje, zlostavljanje in ubijanje naravnost izsolani. Med odstopivšimi ministri sta bila Carnazza in Corbino zapletena v financiranje Rossi-Filippellijevega glasila »Giornale Italiano« in v kupčije s petrolejsko družbo »Sinclair«. Prav tako so bili obremenjeni tudi vsi odstopivši državni podtajniki, katerih mest Mussolini ni mogel popolniti iz prvotnih fašistovskih vrst, ker ni našel v njih »čistih« ljudi, ampak se je moral zateči k bivšim pristajšem drugih strank, ki so šele kasneje pristopile k fašizmu.

Mussolini sam je z neraztrgljivimi verigami prikovan na fašizem prvotnega lika, ki ga je po velikem delu vzgojil sam in je za vse njegove čine vsaj moralno odgovoren. On ni svoboden v svojih odločbah in ne more ravnati po svojem morebitnem boljšem prepričanju, marveč se mora uklanjati volji večine v stranki. Zato tudi svojih najodločnejše napovedanih izprememb v režimu in stranki ni nikoli izvršil in zato je tudi po Matteottijevem umoru, ko je pojenjal prvi vihar doma in v inozemstvu, začel oklevati ter je kralju ob izročitvi odgovora obeh zbornic položil v usta navadno limonado o spravljenosti, dočim je dežela pričakovala vse drugačnih izjav. Opozicija si je vsaj rešila dostojanstvo s tem, da se izročitve ni udeležila po nobenem svojem zastopniku. V to svrhu je poplarski poslanec Rodino odločil tudi zbornično podpredsedstvo.

ZAPRISEGA FAŠISTOVSKA MILICE KRALJU.

Ki je bila prvotno napovedana za 6. in potem za 13. t. m., je odgodena do konca julija. To se je zgodilo na pritisk milice same, ki je 2. t. m. imela v Bologni svoj glavni raport. Ob tej priliki je generalni poveljnik Italo Balbo poslal Mussoliniju brzojavko v starem fašistovskem slogu. Devetdeset tisoč črnih srajc stoji na straži za vodjo in fašizem.

Za 20. ali 27. t. m. je napovedano zborovanje fašistovskega narodnega sveta, katerega se po vsej priliki udeleže tudi zastopniki in župani občin, ki so v fašistovskih rokah.

ČEKA ZOPET NA DELU.

Vidnejši nasprotniki fašizma so zopet začeli dobivati grozilna pisma. Taka pisma sta prejela italijanski poslanik v Parizu grof Sforza (zaradi govora v senatu) in tudi proslavljeni »zmagovalec« pri Vittorio Veneto general Caviglia. Senatorja Bergaminija je pa nedavno ponoči nekdo poklical na telefon in mu rekel: »Senator, vi ste v

senatu glasovali proti vladi. Mislite na to, kar smo vam že enkrat storili. Pazite!«

Fašisti so bili pred par meseci napadli vilo senatorja Bergaminija ter je Bergaminij tedaj ušel smrti ali vsaj težkemu zlostavljanju le vsled svoje prisotnosti duha. Ko so sedaj povodom Matteottijevega umora zašlišali tudi senatorja Bergaminija, je le-ta na predloženih fotografijah spoznal dva svoja atentatorja, a to sta Dumini in Filippellijev šofer.

PROTI »AVANTIJU«.

Povodom izročitve odgovora obeh zbornic kralju je milanski socialistični »Avanti« imenoval kraljev govor ljudsko-šolsko domačo nalogo ter povdaril, da se da kriza rešiti le na en način: da odstopi Mussolini s celim svojim kabinetom. Naslednji dan je bil »Avanti« zaplenjen, a prekasno, tako da je bilo večina naklade že razprodane. Oblast je nato odredila zaplenbo po posameznih mestih. Mnogokje so oblast prehiteli fašisti, ki so pobrali »Avantije« in jih sežgali.

DISIDENTI PROTI FAŠIZMU.

Na Napolitanskem z velikim uspehom nastopata proti fašizmu disident Forni in kapitan Padovani.

POTEK PREISKAVE.

Rim, 4. julija. Preiskava o Matteottijevem zločinu poteka dalje. Zaslišali so telefonistino v uredništvu »Corriere Italiano«, njena izpoved je znova zelo obremenila Filippellija. Sedaj išče oblast nekega delavca, ki se je tudi udeležil zločina. V hiši enega izmed zaprtih fašistov so našli spomenico, ki zelo obtežuje razne fašistovske vrhove, posebno Finzija in De Bona.

Dognali so, da imata Filippelli in Marinelli v Credito Italiano shranjenih vsak za več milijonov vrednosti.

NOV ZLOČIN.

Rim, 4. julija. Fašisti v Fossalti (provincia Modena) so udrli v dom socialista Vignando, ga pretepli pred očmi družine in nato odpeljali. Vignando je od strahu zblaznel in so ga morali oddati v umobolnico.

FAŠISTOVSKA MILICA BO PRISEGLA.

Rim, 4. julija. (Izv.) Uradno objavljajo, da bo fašistovska milica morala še ta mesec priseči zvestobo kralju.

ZMAGOVITA ITALIJA.

Rim, 4. julija. (Izvir.) Iz železniškega parka bivše Avstrije je prisodila reparacijska komisija Italiji 58 lokomotiv in 1000 vagonov.

Nemčija za Dawesov načrt.

Berlin, 4. julija. (Izv.) Nemška vlada se je danes posvetovala z ministri zveznih držav zaradi Dawesovega reparacijskega poročila. Vsi ministri zveznih vlad so se strinjali, da je najbolje, da Nemčija na Dawesov načrt pristane.

BELGIJA ZA DAWESOV NAČRT.

Bruselj, 4. julija. (Izv.) Parlament je danes soglasno odobril politiko vlade, ki odobrava reparacijski načrt Dawesov.

FRANCIJA IMA PROSTE ROKE.

Pariz, 4. julija. (Izv.) Minister vnanih zadev je izjavil v zbornici, da program londonske konference Francije ne veže. Francija ima v vseh vprašanjih, ki se bodo obravnavala na tej konferenci, popolnoma proste roke.

Wandel in der Gegenwart Gottes, 7. Das Reich Gottes. Med drugimi govori tudi kardinal Faulhaber.

Omenim naj še dvoje stanovskih katoliških organizacij. To so društva katoliških uradnikov in katoliških trgovcev. O prvih ne vem drugega, kakor da, kjer je več katoliških uradnikov na enem kraju, upravnih, sodnih, železniških, poštnih ali rudniških, imajo svoje društvo. Stevilo organiziranih katoliških trgovcev sem pa bral črno na belem: v celi Nemčiji 40.000! — Vsa ta društva imajo namen poleg stanovskih interesov gojiti tudi versko življenje; v pravilih je določeno, kolikokrat na leto sprejmejo sv. zakramente. Vsako teh društev ima v odboru enega duhovnika - svetovalca. Enako seveda tudi katoliška delavska društva, katerih je nebroj; v vsaki župniji eno. — Kaj pravite na to? — Primerjajte s tem naše razmere!....

O drugih pojavih verskega življenja, kakor o gibanju za duhovne vaje, ki je zavzelo silne dimenzije, pišem v drugem listu.

Kar je meni katoliške Nemce najbolj prikupilo, je pristni katoliški duh, ki vlada med njimi. Tu nisem opazil nobenega šovinizma, nič tiste napetosti in tiste nadutosti, kakor smo je bili vajeni med avstrijskimi Nemci. Vse presojaajo s strogo katoliškega stališča.

Da je to stališče, oziroma ta duh pravi, priča najjasneje to, kako skrbijo za delavce tujih narodnosti, katerih je vse polno; največ Poljakov, mnogo tudi Čehov, dalje

Zločini za »nacije«.

Ni dolgo tega, kar je demokratski tisk z ogorčenjem protestiral, ko smo jugoslovanske »nacionaliste« označili za fašiste, ki gazijo pozitivne zakone in nezakonovano izvršujejo nad sodržavljanji najhujše zločine. »Slovenski narod« je takrat slovesno zatrjeval, da je »jugoslovanski nacionalizem legalen, praven in kulturni«, da »hoče točno veljavo zakonov, spoštovanje jugoslovanskega pravnega reda in pozitivno kulturno delo.« (Št. 145.)

3. julija tega leta pa se je izvršil na Viču zločin, kakoršnega te vrste v Sloveniji ne pomnimo. Orjunaši so ponoči na cesti napadli delavca, ga zvezali, mu zavezali oči in izvršili nad njim pravi pravecati zločin inkvizicije, kakor je bila pred stoletji v navadi v glasoviti kaznilnici na Spilbergu, kjer so politične kaznenice strahovito mučili.

Drugi dan zjutraj pa je izšel v »Jutru« članek, v katerem se pisec strahovito zgraža nad »nekulturnostjo klerikalizma«, ker je v Žužemberku kaplan Križman v pridigi baje ljudem pripovedoval »izmišljeno povest« o neki javni grešnici, katero so svobodomislec na francoskem postavili na oltar, potem ko so sneli monštranco, ki so jo prodali na javni dražbi. Kakor da se to ni v resnici zgodilo! Vsakdo razun »Jutrovega« pisca ve, da so francoski svobodomislec l. 1793 katoliško bogoslužje odpravili, cerkve spremenili v plesišča in skladišča ter v Notre-Damu v Parizu postavili na oltar javno žensko, ki so jo častili za »boginjo pameti«. Cerkveni bogoslužni predmeti pa so se razprodali na javni dražbi. Če se to s prižnice ljudstvu pove, je to v očeh demokratskega tiska seveda nekulturno, niso pa nekulturni zločini, katere izvršujejo člani Orjune nad mirnimi državljani, ki jim ustava in pozitivni zakoni jamčijo nedotakljivost življenja. Za »Jutro« namreč napad na ljubljanskega odvetnika ni graje vreden zločin, ampak le »mučen prizor«, ki ga v isti številki beleži z radostno škodoželjnostjo.

Dan za dnem nam pripoveduje demokratska dnevnikar, kako je »klerikalizem« nekulturn »nazadnjaški in zločinski. Dan na dan proglašata demokratsko stranko za varihinjo ustave in zakonov, za »čistnico pravnega reda« v Jugoslaviji in za »čuvvarico narodne kulture. V isti sapi pa povzdiguje čine organizacije, ki je v Trbovljah mučila in ubila rudarja, ki v Ljubljani dan na dan napada mirne ljudi in jih pretepa in ki je zdaj na Viču na barbarski način poškodovala delavca, da je nesposoben za delo in za vzdrževanje svoje rodbine. Zločini se proslavljajo za nacionalno delo, kršenje zakonov za državotvorno, ubijanje in mučenje za čuvanje obstoječega reda. Ljudje pa naj verjamejo, da je to »demokracija« in delo za »nacije«. Beseda »narod« tem narodnim izdajalcem seveda smrdi, zato govore in pišejo o »naciji«. Pa se »Jutro« še zaletava v slovenske vseučilišne profesorje, ker nočejo pristati na tako »demokracijo«. Zločini »nacijskih« organizacij za »Jutro« niso kulturna sramota, pač pa je kulturna sramota — »klerikalizem«, zato ker SLS stoji na straži za demokracijo, za kulturo in za politično ter socialno enakopravnost vseh državljanov!

Nasproti temu sramotnemu stališču »demokratskega« časopisja moramo ugotoviti samo to: Pravno čustvo našega ljudstva je kruto užaljeno. Nihče, kdor ni »demokrat«, se ne čuti več varnega svojega živ-

ljenja. Kdor ne pripada stranki, ki si danes prisvaja izključno oblast v Sloveniji, dasi nima v ljudstvu nobene zaslonbe, je brez zaščite pred terorjem oborožene organizacije. Dasi zakon izrecno prepoveduje javne grožnje, so listi orjunaške organizacije polni pozivov na poboje, na napade in na krvave razprave s političnimi nasprotniki. Brez najmanjše ovire se pri nas javno piše, da se morajo ti in ti ljudje pobiti.

Kaj pa stori oblast? Mi moremo ugotoviti samo dejstva, in ta so: Morilec Fakina niso še izsledili. Matteottijeve morilce in osumljence so vsaj takoj aretirali. Orjunaški temni elementi, na katere vse kaže s prstom, pa se mirno sprehajajo z orožjem po Ljubljani in po dnevi in ponoči napadajo mirne pasante, toda nam ni znan niti en slučaj, da bi bili napadalci aretirani. Pri vsaki organizaciji je nekdo odgovoren, samo pri Orjuni menda ni nihče.

Ljudstvo prihaja do zaključka: Orjunaši pobijajo, pretepeajo in mučijo ljudi, pa nobenega krivca varnostna oblast ne izsledí. Zato se zločini Orjunašev ponavljajo in množijo. Če oblast ne more napraviti reda, si bomo pa sami pomagali.

Kaj ta zaključek ljudstva, ki ga slišimo dan za dnem, pomeni, nam ni treba razlagati. Nam tudi ne prihaja na misel, da bi kogarkoli še opozarjali. Mi smo hoteli le dejstva ugotoviti. Saj za ta ugotovljena dejstva ne nosimo odgovornosti mi! Ugotovitve so pa zmiraj dobre za poznejše čase, zlasti za tiste, ki v svoji naivnosti mislijo, da smo mi — fašistovska Italija.

Politične vesti.

+ Za koga delajo Samostojni demokrati? »Samouprava« piše: »Mi smo organizacijo Samostojnih demokratov od vsega početka pozdravljali z največjimi simpatijami, ker smo glede vprašanja ureditve države z njimi istih misli. Njihovo napredovanje med ljudstvom pozdravljamo z iskrenim veseljem, kar male razlike v naših programih ne vzbujajo pri nas nobene zavisti in nobenega razburjenja.« — »Jutro« bo seveda še naprej trdilo, da Pribeževič ni v Pašičevi službi.

+ »Srbija bo plačevala manj davka«. Pod tem naslovom piše nezaplenjeni zagrebški »Hrvat« z dne 3. t. m.: »Trgovsko društvo »Lloyd« za okrožje Novi Sad, kjer imajo večino Srbi, je sklicalo v četrtek svojo sejo, da protestirajo proti neverjetnemu davčnemu pritisku. Pri tej priložnosti je zapisal neki novosadski list, da pozna obrtnika v Novem Sadu, ki dela za nekega veleindustrija v Srbiji. Ta veleindustriec je pozval nedavno tega obrtnika, naj se preseli v Srbijo, ker bo plačeval tam mnogo manj davka in da ga oblast ne bo vznemirjala kot ga vznemirja sedaj v Vojvodini. Dalje mu je dejal ta veleindustriec: »Vi še dolgo ne boste izenačeni z nami v Srbiji, ker je Vojvodina podjarmljena dežela.«

+ Vse mora ostati doma! Belgrajska »Pravda« poroča, da ne namerava vlada začeti samo procesa proti Radiću, ampak proti celi opoziciji. Zato je baje tudi izdala odlok, da opozicijskim poslancem policijske oblasti ne smejo izdajati potnih listov za inozemstvo. Dalje je vlada odločila, da morajo policijski organi nadzorovati »kretanje« posameznih poslancev. Take vesti širijo med opozicijo vladinovski poslanci.

+ Zborovalna svoboda. Belgrajski listi poročajo, da je izdal minister notranjih zadev dr. Srškić na podrejene mu oblasti ukaz, v katerem zahteva od njih, da spoštujejo svobodo zborovanja za vse državljane. — V resnično demokratičnih državah taki ukazi sploh niso potrebni.

+ Angleški licemerje. Včerajšnje »Jutro« poroča o interpelaciji poslanca Morela glede oboroževanja v Jugoslaviji in dostavlja, naj pometajo »angleški licemerje« raje najprej pred svojim pragom, predno očitajo oboroževanje nam. — Tak ton je očitno visokodiplomatski, zlasti nasproti zavezniški deželi, ki je izkazala za časa vojne Srbiji prav lepe usluge. Kar je mislilo »Jutro« povedati, bi bilo lahko povedalo na dostojen način, ker ni prav nobene potrebe, da se nas v svetu še bolj diskreditira kakor smo že. Ustvari, da bodo omikani Angleži to psovko molče prezrili.

+ Angleški vicekonzul v Črni gori. Na neko vprašanje poslanca Morela je odgovoril državni tajnik Ponsouby, da bo v kratkem vzpostavljen angleški vicekonzulat za Črno goro.

+ Naš spor z Nizozemci. Naša monopolna uprava je nameravala poslati na velesejem v Tilburgu na Nizozemskem okoli dva vagona surovega tobaka in tobačnih izdelkov. Nizozemski poslanik v Belgradu pa ni dovolil uvoza tega blaga na Nizozemsko, ker tudi uvoz nekega nizozemskega blaga v našo državo ni bil dovoljen. Monopolna uprava se je obrnila na naš vnanji urad s prošnjo, da uredi to vprašanje diplomatskim putem.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Selenec, ul. 3. Gričar & Maiač

Vestfalska pisma

v drugi izdaji.

(Konec.)

Enako razveseljivo in močno je gibanje, ki se je pričelo po vsej katoliški Nemčiji med »akademiki«. Akademiki so to, kar pri nas imenujemo »starešine«. Vodi to gibanje dr. Münch v Kolinu. Obiskal sem ga. Sprejel me je posebno prijazno in rekel med drugim: »Wir sind übernational.« (Mi nečemo biti samo Nemci.). Mi delamo za sporazum narodov. Vaši »akademiki« bi se lahko nam pridružili. Bil sem že enkrat v Ljubljani. Zelo lepa je. Če hočete, pridem v svrhu našega gibanja še enkrat v Ljubljano na svoje troške... Meni se je ta ponudba zdela zelo plemenita. Kaj bodo rekli na to naši »akademiki«?... Dal mi je tudi več tozadevnih pisov, ki jih dam rad na razpolago onim, katere interesirajo. — S čim se zabavajo katoliški akademiki (starešine) na Nemškem je razvidno iz nekega razporeda predavanj akademikom v letošnjem letu v Monakovem, ki mi je prišel pred oči. Edino, kar sem si na poti zapisal, so naslovi teh predavanj, tako so se mi zdeli zanimivi. Citiram jih v izvirniku, da se ne bo zdelo, da kaj potvarjam. Cel ciklus se zove: »Die Vereinigung der Seele mit Gott« (Združanje duše z Bogom). Posamezna predavanja: 1. die ignatianische Betrachtung, 2. Liturgische Gottesverehrung, 3. Beschauung, 4. Die Mystik der Nächstenliebe, 5. Die Einheit mit Gott bei S. Bonaventura, 6. Der

Slovenec, Mažarov, Italijanov in Romunov. Rekli bi jim lahko, kakor so rekli v Gradcu, Leobnu in drugod po Avstriji: Če ste prišli k nam, učite se našega jezika in pomagajte si, kakor si veste in znate! Saj tudi vsi znanje nemško, bolj ali manj. Kljub temu pa se duhovniki učijo njihovih jezikov, da jim morejo postreči v njih materini besedi. Poljsko zna gotovo poldrugsto nemških duhovnikov, nekateri češko, kakih 10, če ne več, slovensko. In kako ti gospodje skrbijo za Slovence, dasi jim naši ljudje ne delajo vedno veselja! Lastnih rojakov bi ne mogli bolj ljubiti in zanje skrbeti, kakor gospodje Köster, Tensundern, Hülsmann, Hegenköter in drugi skrbijo za Slovence. Župnik Sondermann zna poljsko, češko in slovensko. Pravi, da je v svojem življenju pridigal več poljsko kakor nemško. V premnogih župnijah je vsako nedeljo poljska pridiga, ki jo ima nemški duhovnik; sam sem jo slišal. Razen tega pa še kličejo na pomoč duhovnike drugih narodov, kakor so tudi mene.

Gospode ne-klerikalce, ki to čitajo, vprašam: Je-li to pravi duh, ta duh katoliški, ali ni? Ali je bolj pravi duh ekskluzivnega nacionalizma, nestrpnosti in sovraštva, ki ga seje med ljudi in narode liberalizem?

Somišljeniki pa sodite, če kaj pretiravam! To so fakta in številke. Nisem prišel v Nemčijo kot poseben prijatelj Nemcev. Ko sem pa videl ta fakta in te številke, sem moral reči: Nemci gori ali doli, pred takim ravnanjem in takimi številkami — klobuk dol!

S. V.

Beleške.

Zmage pa take! V Šmarju pod Ljubljano so slavno zmaga liberalci, župan pa klerikalec, na Dobrovi veličastna zmaga naprednih sil, župan pa klerikalec, zraven nadnapredne Ljubljane na Viču župan klerikalec. V naprednih listih pa zmaguje še naprej JDS.

Napredujemo. Ko je komisija pravnih profesorjev sestavljala kazenski zakonik, ki bi se posplošil za celo državo SHS, je bilo govora tudi o zakonu proti hajdukovstvu. Takrat so bile razmere vsaj še

vzdržne in zakon bi se naj bil lokaliziral na posamezne kraje, kjer je hajdukovanje in odmetništvo v navadi in v modi. Razmere so se pri nas čudovito izpremenile, dobili smo tipične hajduke, ki si sicer ne nadevajo tega imena, pač pa svoje hajduške navade in manire skrivajo pod imenom nacionalizma in »nacije«. Mesto zakona proti hajdukoma bi pri nas potrebovali zakon proti Orjunašem. Pa tudi zakon je zanič, ako se ne izvaja. Najboljši in najizdatnejši bo pač nepopisani naravni zakon, zakon samoobrambe. Ta zakon je še povsod obnesel, kadar so drugi odpovedali.

Dopisi.

Iz občine Krško. V nedeljo 6. t. m. imamo občinske volitve. Zadnje nedeljo nas je obiskal g. poslanec Sušnik. Bil je pri sv. Duhu in na Raki. Na obeh shodih je bil tudi razgovor o važnosti občinskih volitev na vse strani, za nas pa zlasti z gospodarskega stališča. Slišali smo tudi tole: »V Krškem je močna »občinska hranilnica«, kjer je naložen ponajveč kmečki denar. In to so visoke svote! In kaj se dogaja tam že dve leti? Če pride kmet prosit posojila, ga ne dobi! Gospodje liberalci v Krškem — in to velja tudi za drugo okrajno posojilnico, ki je v mestu Krško, — ti gospodje dajo raje denar bankam in trgovcem, da dobe večje procente in da je potem dobiček večji. In gospodje liberalci, dosedaj občinski odborniki v občini Krško, dobro vedo, kaj se godi. Dosedanji občinski odbor, ki je gospodar nad občinsko hranilnico, ni genil z mezinem, da bi se denar v resnici dajal tistim, odkoder je prišel, namreč kmetom. Taka je velika ljubezen liberalcev do nas kmetov, ki danes vsled groznih davkov lezemo v dolgove, da nam še posoditi nečemo. — Hodili smo drugam po posojila kot n. pr. na Rako. Raška posojilnica je razmeroma majhna, a vendar je v teh današnjih stiskah zadnjega časa kmetom dala posojil 370.000 Din. Celo v krški občini (pri sv. Duhu), kjer so tri hranilnice, ima nad 100.000 Din. Če bi Raška posojilnica ta denar naložila v banke po 15 in še več procentov, kakor delajo v krških, bi odborniki imeli kaj deliti. Kje bi potem ubogi kmet dobil potrebno posojilo? — Nikjer! Zadržali bi ga zasebni oderuhi ob prvi neugodi.

Drugi slučaj, na katerem bomo pokazali veliko ljubezen liberalcev do kmeta, bodi tale: Leta 1922 je sklenil krški občinski odbor, da naj se popravi občinska cesta Leskovec—Raka. »Modro« so razdelili stroške takole: do, mača občina (predvsem so seveda mislili gg. krški liberalci nase) naj plača šest šestnajstin občina Raka sedem šestnajstin in občina Cerklje tri šestjstine. — Torej občina Krško pri tem največ — ozir, recimo — gg. liberalci bi pri tem najbolj profitirali! Bivši raški župan Šrihar je menda iz prevelikega respektu do krških »gospodov« odbornikov ta sklep podpisal. Odobrili so ga tudi odborniki SKS. Vsi so imeli dosedaj večino. Toda možje kmečke zveze, dasi v manjšini so nastopili tako odločno, da so vse te liberalne sklepe razbili, in celo gradbena direkcija, ki je žugala s prisilno naklado in razpustom odbora, je morala odjenjati — župan pa je odstopil. Pri volitvah 8. julija bodo »odstopili« tudi vsi odborniki SKS s stariim Mačkom vred, in stara liberalna trdnjava Raka se bo razsula v razvaline. Cerkljanski občinski odbor, obstoječ po večini iz »neumnih« pristašev Kmečke zveze (samo župana imajo malo bolj »gospodskega«), je pa rekel: Kdor je podpisal, ta naj plača! Kmetje! Verjemite: Dokler bodo gospodarili nad vami liberalci, toliko časa boste imeli samo dve pravici in sicer: molčati in plačevati! — Sedaj je pa čas, da daste liberalcem sloves! Vrzite vsi sedaj pri volitvah kroglice v skrinjico SLS ozir. Kmečke zveze! To bo dobro za vas, a slabo bo za krško gospodo! Kmetje, покаžite, da smo liberalcev siti!! Kmečk zveza, v boj za našo pravdo!

Krški liberalci se ponujajo. Takole je zapisalo »Jutro«, da je rekel kmečki človek v navdušenju za krške »purgarje«: Mi smo vaši, vi ste naši. — Pa kako! Kmetje nosijo denar v krške gostilne, takrat so seveda prijatelji Krčanov. Se razume! In, kadar Krčani komandirajo so kmetski — namreč kmetški komandantje. Zato pa mi te komandante več ne maramo! Pravijo v »Jutru«, da plačajo naklade na vino Krčani dve tretjini, okoli eno. Kdo pa pride v Krško vino pit? Ali ne okolica? Kdo torej plača? Mi smo mneneja, da kmet. Ali mislite, da so Krčani tako radodarni, da to občini »šenkajo«? In meso, pravi »Jutro«, stane Krčani! Kdo pa je to naložil? Ali ne liberalni občinski odbor. Če je zadel reveža, zato se ni menil. Dopisniku »Jutra« pa je le za uboge gostilničarje Krške. Sicer pa v krških gostilne menda tudi okoličani in tuji zaidejo. — Kdor izmed okoličanov ima torej usmiljenje do preveč obloženih krških gostilničarjev, naj nikar ne hodi tjakaj vina pit in mesa jest. Volil pa bo vsak občan veleke občine Krško po svojem prepričanju. Vsi vemo, da nam od krških orjunašev preti samo pritisk in nasilje. Kdor ima močan hrbet in se mu zdi dobro in potrebno, da ga tepejo, naj voli z liberalci! Plačali mu bodo najbrž tudi nekaj. Smeti in krške dobičkarje bomo šli pri liberalni skrinjici. — Možje pa bodo ponosno šli na volišče in oddali kroglice skrinjici Slovenske ljudske stranke. Vsi do zadnjega na volišče, da po-

kažemo, da se ne uklonimo nasilju, naj traja še tako dolgo in naj bo še tako nagnusno. — (Pripomba: Ali ste brali o novem zločinu Orjuna? Ubogemu delavcu so zvezanemu stili s stiskalnico tri prste. Med mukami je padel v nezavest. Kdor voli z JDS odobrava ta zverinski zločin.)

Kočevje. Kaka živahnost je v našem mestecu nastala za občinske volitve! Prvo zastavo seveda nosijo advokati: dr. Sajevec, radikal, dr. Rajh, demokrat in dr. Arko — mladonemec. Da pa bo zmaga sigurnejša, so se zvezali po belgrajskem vzorcu liberalci in radikalni v skupno listo, ker vsaka stranka sama zase bi se presiromašno pokazala. Pri nas se tudi taktično ravna vodilna gospoda po belgrajski maniri. Pritik, denar, grožnje, baharija in fraze, to dela volitve! Kandidatna lista RS in JDS je krožila kar po uradih, celo politična oblast (okr. glavarstvo) je dobila visoki obisk in padali so podpisi od šefa okr. glavarstva do komisarja in tako dalje. Ker gre za državotvornost, je seveda ubogi uradnik prej preštel svoje kosti, predno se je odločil za odklonitev podpisa. Tako je ta i oni škrtaje podpisal, a se je vdal — existenca. Pa so vsiljivci naleteli tudi na odpor, žal redek je bil tak slučaj. Demokrati so si v kočevskem in ribniškem okraju zamislili poseben način agitacije. Iščajo namreč najprvo podpise za stranko, nato pa sestavljati kandidatno listo ter pristavljajo, da nikdo od onih, ki so podpisali strankarsko polo ne sme podpisati kandidatne liste druge stranke nego njim samim, češ tako dejanje bi bilo kaznjivo po zakonu. To je čisto navadno sleparstvo, a kaj je danes demokratski kliki nedopustno! Kak pritisk se izvaja na premogovniku, pove samo to dejstvo, da se med kandidati radikalne stranke najde ime Biskupski, ravnatelj pregovnika, zloglasen po svoji sirovosti, brezobzirnosti in zakrknjenosti napram delavcem. Tako se na premogovniku kar izda ordre: Vsi v pisarno dr. Sajeveca in podpišite listo RS. In odvetniški koncipijent sprejema ubogljive trpine in gleda zmagovitost svojih idej in nastopa! Biskupski naganja delavce, drugi pa uradnike, tako poje bič nasilja po hrbtih usuznjene jugoslovanske pare. Opozorjamo, da Biskupski ni naš državljan, a vendar je kandidat. Večje ironije ni še videlo našo Kočevje! Drugi zopet gonijo svoje žrtve dr. Rajhu, čegar govorniški talent fasciniira cele množice! Dr. Arko pa deluje pri Nemcih po svoje, a vsi trije advokati delajo zopet pod enim klobukom. Komu se ne bi zastudila taka ogabna igra s trpečim človeštvom od strani ljudskih pijavk. Vsi trije »voditelji« so že edini za boljše mesto. Dr. Sajevec dobi stolec župana, dr. Arko podžupana. Dr. Rajh načelnik glavnih odsekov, a tudi on že sili na stolček župana, po starosti mu pač prveemu gre. Biskupskiju je že namenjena lepa diploma, ker tako mojstrsko ustrahuje delavce. Ekonomsko mesto se že hrani g. prof. Poloviču, vsa brezplačna mesta pa prevzame sodni svetnik Hutter kot tudi oskrbo mestnih vpreg z večštevlinimi konji. Za sodnika dr. Šorvelja se kreira mesto podtajnika mesta Kočevje. Za vsak slučaj se pripravlja izgon iz države nekaj oseb, ki so ob svojem času optirali za Avstrijo, in so nevarne sanjavim načrtom mojsterskih politikov. Za one jih ne doseže bič nasilja, so pa pripravljene lepe sorte dinarjev — vse za blagor domovine in preljubna korita!

Kamnik. Dne 2. julija se je izvršila volitev župana. Za župana je bil izvoljen dr. Karba s 16 glasovi, 9 glasovnic je bilo oddanih praznih. Predno se je pričela volitev občinskih svetovalcev, se je k besedi oglašil predsednik kluba občinskih odbornikov SLS Fran Bore ter podal sledečo izjavo: »V tej volitvi borbi ste Vi od večinske stranke javno in privatno obdolževali SLS, da ni hotela v bivšem občinskem odboru nič delati, četudi jo je župan ob volitvi v gospodarske odseke v to poval. To ste razširjali, četudi ste dobro vedeli, da je SLS že takrat, ko jo je župan pozval v odseke, izjavila, da radi tega ne prevzame nikake funkcije ter s tem tudi nikake odgovornosti, ker so večinske stranke mandate občinskih svetovalcev razdelile tako, da je dobila takozvana drvarska stranka na tri odbornike dva občinska svetovalca, liberalna stranka na deset odbornikov štiri svetovalce in SLS na devet odbornikov nobenega svetovalca. Da se nam to tudi v bodoče ne bo očitalo, stavim sledeči pogoj: Ako nam večina da dva občinska svetovalca, eno mesto v upravnem svetu Mestne hranilnice in eno mesto v nadzorstvu, bomo z Vami vred složno delali po vseh

odsekih za dobrobit volivcev davkoplačevalcev. Če pa ta naš pogoj prezrete, izjavim, da zopet ne bomo kot prezirana stranka prevzeli nikakega sodelovanja v odsekih, ter nam potem nikar hnavsko ne očitajte, da nočemo delati.« — Na to izjavo je dr. Karba izrazil velikansko začudenje, da ni dopustno in ne običajno, da bi se pred volitvijo starešinstva podala kaka izjava ali stavili kak pogoj. Tako na to pa je izjavil, da je pri zadnji volitvi v odseke pozval manjšinsko stranko k sodelovanju, kar je pa odklonila, četudi ni pred volitvijo starešinstva stavila kakih tozadevnih pogojev. S tem je dr. Karba samega sebe udaril po zobeh, ker je prvotno zanimal opravičenost staviti kake pogoje pred volitvijo starešinstva, potem pa se opravičeval za napade na SLS vsled brezdelja, ker ista ni stavila današnjim sličnih pogojev za sodelovanje že pred volitvijo starešinstva. Na to se je izvršila volitev 6 svetovalcev, ki so bili izvoljeni s 16 glasovi vsi od večinske stranke, SLS pa je oddal prazne glasovnice. Klub občinskih odbornikov SLS tem potom obvešča svoje volivce, da zopet ne moremo v odsekih sodelovati, ker nam je v iste zaprla pot prevzeta liberalna stranka. Liberalci se bojijo pokazati svoje karte, hočejo pa, da bi jim delala SLS štafažo. Med volitvijo starešinstva so liberalci pridno streljali s topiči in se otroče neumno veselili, da se je izvršilo to, kar je vsak otrok v Kamniku vedel, da se drugače ne more izvršiti, kajti SLS v Kamniku v tej volitvi borbi ni vodila nobene agitacije, ker je bila prepričana, če si pribori večino, kar ne bi bilo izključeno, bi ne izvolila župana, ampak gerenta, vsled Karba-Zerjavove intimnosti. — Šlo nam je samo za to, obdržati isto razmerje, kakor je bilo v bivšem občinskem odboru, to je, da liberalci nimajo kvoruma. In tega nimajo kljub vsemu naporu, terorju in zvijačam. O tem bomo še govorili.

Iz Radovljice odmeva v večeršnjem »Jutru«. Agitator za liberalno listo v Radovljici dr. Zerjav je prišel do sapa. »Pušelj za svoj klobuk« je prebolel in je zopet upal po svoje zavrkati. In vriska je treba, da se korajža ne izgubi. Ta vrisk bivšega ministra pa je — denunciacija. Ze drugič so obrali dr. Orla. Tega je treba še posebno. Dobrovoljec s solunske fronte, pa si upa voliti proti dr. Zerjavu, ki ima vendar ves jugoslovanski nacionalizem v zakupu! pa bi bil še kdo razen pretepačev Jugoslovian — nezaslišano! In še pri Orlah ima ta dr. Orel opravka. Tega ne prenese jugoslovanska država. Pa še več! Radovljica premore jugoslovanskega šolskega nadzornika in, slišite, — tej Radovljici sta si baje dva — premislite kar dva — učitelja upala voliti proti volji dr. Zerjava, v mestu, kjer je sam oznanjal konec klerikalne stranke! Če ti ne gredo v Macedonijo, kje je potem čast bivšega ministra! Samo to je pozabil Zerjav, ko je dajal po radovljiških negostilnah za vino, da se značaji ne udajo grožnjam, naj so tudi izrečene od predstojnikov podložnim, orli pa pred žerjavi sploh ne klonajo. — Uganke pa bomo v Radovljici še marsikatero razreševali! Eno smo že, ki ji pravimo: g. K. ali »vse za denar«.

Stražišče pri Kranju. »Jutro« skoro v vsaki številki bere levite duhovnikom, češ da se vrtikajo v politiko. Pred občinskimi volitvami je pa po Stražišču brusil pete in agitiral za »Gospodarsko (liberalno) stranko« duhovnik Janez Ambrož, čigar rdeči ovratnik tako živo spominja na zasluge pridobljene pri c. kr. avstrijski mornarici. Radovodni smo in čakamo, če bo tudi njegovo agitiranje in vmešavanje v občino, katera ga prav nič ne briga, »Jutro« obsodilo?! Najbrže ne, ker je agitiral za »Jutrovo« stranko in ker kljub rdečemu-zasluznemu ovratniku ni nič dosegel. Menda je bilo tudi »pomotoma« v »Jutru« poročano, da je v Stražišču JDS dobila 95 glasov — pa resnici na ljubo bodi povedano, da je bila to »Kmečka zveza« — JDS pa se je morala zadovoljiti kar z 61 glasovi. Tudi »rdeči« ovratnik ni mogel preprečiti polumije!

Glinica pri St. Vidu nad Ljubljano. V nedeljo, 6. julija, vsi na prijazno Glinico, kjer bodo posvetili tri nove bronaste zvonove! Ob pol 9 bo na prostem pred cerkvijo sv. maša, govor in posvetitev zvonov. Popoldne ob 3 na Glinici litanije, nato v Dolnicah pri Miklavu veselica s petjem, srečolovom, šaljivo pošto itd. Pri celodnevni prireditvi sodeluje pevski zbor iz St. Vidu, pri dopoldanski tudi mladinska godba iz Ljubljane. — Na veselo svidenje!

Hrastnik. V nedeljo 29. junija je priredila tukajšnja požarna bramba svojo veselico v gostilni Hofbauer. Človek bi mislil, da bo udeležba sijajna kakor nekdanj v minulih letih. Toda kaj smo to pot opazili. Hrastniški prebivalci, posebno delavci, so bojkotirali to prireditev. Razlogi za to so umljivo. V odboru požarne brambe so večinoma sami demokratsko-orjanski eksponenti, ki so med ljudmi brez vsake veljave, posebno v zadnjem času. Ti gospodje so se tako daleč spozabili, da so vlekli gasilsko društvo h konzorciju za zgradbo narodnega doma v Hrastniku. Ljudje so se začeli vpraševati, če se spleča podpirati društvo, ki služi sedaj bolj orjansko-sokolskim kot gasilskim namenom. Že v nedeljo popoldne okrog štirih smo videli, da bo z veselico velik fiasko. Kapelnik železničarske godbe iz Zidanega mosta, katera je sodelovala, je šel istočasno na izprehod. Veselični prostori pred gostilno so bili prazni. To je

umljivo, ker je tam stalo nekaj orjanskih kolegov. Zvečer je nezadovoljstvo med članstvom prišlo do vrhunca. Valili so krivdo na tiste, kateri so s svojo politiko ubili prejšnji ugled požarne brambe. Zguba na prireditvi je velika in člani zahtevajo, da jo poravnajo zato odgovorni voditelji. Sedaj pa ti pride demokratski eksponent, bivši avstrijski oficir, in pravi, da bodo začeli v požarni brambi pometati, pa magari ostaneta samo dva pri njej. Torej s tistimi pometači, kateri v društvu ne marajo orjanske politike. Mi pa pravimo, da bo šlo in mora iti obratno. Čeravno je društvo po svojih pravih koristno in potrebno, vendar ga Hrastničani ne bomo podpirali toliko časa, dokler ne odpadejo iz vodstva vsi temni elementi, kateri so ubili s politiko ves prejšnji ugled društva. — Zgoraj navedena dejstva dovolj jasno pričajo kako daleč škoduje demokratsko-orjanska politika. Tukaj se v zadnjih tednih opaža bojkot znanih orjanskih tvevk. Zdravo in pravilno sredstvo. Znani orjanski šolski Miha se jezi po »Jutru« in »Domovini« nad kolporterji »Slovenec«. Pa res, kakor je videti, ga prav veliko prodajo. Saj je edini dnevnik, ki zagovarja pravico in poštenje. Hrastniški demokrat-orjuncem pa povemo v brk, da je že prepozno. Njihov politični kazalec je 1. junija v Trbovljah pokazal 12.

Dnevne novice.

— *Kompromisne liste.* V Mokronogu je vložena ena sama lista za občinske volitve. Na tej je 17 pristašev SLS in 8 raznih nasprotnikov. Občina je bila doslej v nasprotju rokah. Na kompromisni listi Lancovo pri Radovljici je 5 odločno naših in 2 nasprotna. Poleg tega je izvoljen še en naš pristaš in en nasprotnik, skupno torej 6 naših in 3 nasprotniki.

— *Poslanica dalmatinskih katoliških škofov.* O priliki zadnjih konferenc v Dubrovniku so dalmatinski škofje izdali skupno poslanico na duhovščino in vernike, ki se peča z vsemi aktualnimi vprašanji. Poslanica objavlja »List dubrovačke biskupije« v 6. številki.

— *Umrli* je v soboto 28. junija g. Stefan Sakelšek, župnik v St. Petru pri Grabšajnu na Koroškem. Pokojni je bil štajerski rojak iz Podlehnik v Halozah pri Ptuj. V mašnika je bil posvečen leta 1888. Naj počiva v miru!

— *Obletnica* po g. kaplanu Jožefu Losinu bo v ponedeljek, dne 7. julija 1924 ob 8 v Preserju.

— *Smrtna kosa med rojaki v Ameriki.* V Ameriki je umrl slovenski rojak Ferdinand Cankar, stric prof. dr. Izidorja Cankarja. Ugledni in splošno spoštovani rojak je imel veličasten pogreb. — Na Evelehu je umrl rojak Jernej Intihar, donia iz Zelimelj. Zapusča ženo in pet nepreskrbljenih otročičev.

— *Proslava sv. Cirila in Metoda.* Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je v proslavo slovenskih apostolov izdalo poljuden življenjepis solunskih bratov pod naslovom: »Sv. Ciril in Metod, apostola svete vere in cerkvene edinstvo«. Knjižica je doživela že tri izdaje in je vredna, da se razširi med našim ljudstvom. — Deklamacija in dramski prizori so zbrani v knjižici: »Proslava sv. Cirila in Metoda« — Priporočamo lepe razglednice sv. Cirila in Metoda, umetniško izdelane po sliki, katero je naslikal češki slikar Jan Köhler. Dobivajo se v prodajalni K. T. D. (Ničman), v večjih množah pa naravnost pri Apostolstvu sv. Cirila in Metoda.

— *Uradniške plače.* »Pravda« poroča, da je državna blagajna komaj izplačala uradniške plače za ta mesec. Državne blagajne so bile popolnoma prazne in če ne bi bila skočila državi na pomoč Narodna banka, tudi niki ne bi bili dobili plač pravočasno iz plačilnih čanah.

— *Oboroževanje Jugoslavije.* V angleškem parlamentu je povedal poslanec Morel, da izdelujejo škodove tvornice na Češem vojni material izključno za Poljsko, Romunijo in Jugoslavijo. Avstrijske municijske fabrike izdelujejo municijo samo za tri države. Od teh fabrik je prejela Jugoslavija 1 milij. pašk sistema Mauser, 1 milij. patron za puške in 31 vagonov druge municije. Dalje je prejela Jugoslavija 12 vagonov avtomobilov, 24 vagonov poljskih kuhinj in veliko število topov in revolverjev. Jugoslavija je izdala za municijo 174 milijonov frankov, za aeroplane pa 300 milijonov frankov. Poslanec Morel je predlagal, da Anglija ukine posojila za one države, ki ves denar porabljajo samo za oboroževanje.

— *Jugoslovanska izseljeniška kvota* znaša po najnovejšem ameriškem zakonu 671 oseb letno. Iz Nemčije se bo smelo vseliti v Ameriko letno 51.000 oseb, iz Italije pa 3800.

— *Agitacija med učiteljstvom za pretepaško organizacijo.* Ze zadnjic je Slovenec poročal o direktnem in indirektnem siljenju uradnikov in uradnic k Orjunu in samo ob sebi umevno, k demokratski stranki. Omenjeno bodi, da se nečuvena agitacija za pretepaško organizacijo, ki mori, muči in pretepa ljudi za »nacijo«, z vso silo in z vsem pritiskom vrši med našim učiteljstvom. Da so posebno učiteljstvo vzele na piko, je razumljivo; kajti demokratski na deželi nimajo nikake opore in ne vplica in zato, hajdi, slovenski učitelji, ti

V tej zvezi je bilo na občnem zboru tudi govora o očiščenju zbora, o potrebi ustanovitve samostojnega zborovega artističnega oddelka itd. Sestavil se bo tudi že v prihodnjem letu znova mladinski zbor. Nameravajo se v seziji 1924—1925 prirediti štiri koncerti, in sicer en koncert samih ženskih zborov, eden moških zborov, na tretjem bo nastopil mešani zbor in zadnji koncert bo vokalno-inštrumentalen. Po volitvah je odbor ostal večinoma isti kot poprej. Sestavljen je sedaj takole: predsednik Josip Skalar, tajnik dr. Viktor Vovk, blagajnik Karel Lasbacher, arhivar Josip Cerar, načelnik moškega zbora Ivo Peruzzi, načelnica ženskega zbora Klementina Hrovatinova; ostali odborniki: gg. Pelan, Pečenko, Vohinje, Hočvar, Jakšetova, Stegujeva, Pavčičeva in Vebrova. Pregledovalca računov sta gg. Konte in Markelj.

Gospodarstvo.

Plenarna seja Trgovske in obrtne zbornice.

Včeraj dopoldne se je vršila pri obilni udeležbi plenarna seja Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Po otvoritvi se je pozdravil predsednik Knez g. Rateja kot zastopnik trgovskega ministrstva in g. K. Trillerja, upravnega svetnika Narodne banke v Belgradu. Spomnil se je smrti gg. I. Šubica, vladnega svetnika in V. Majdiča, odličnih mož v slovenskem gospodarstvu.

Nato je poročal dr. K. Triller o vprašanju kreditov Narodne banke za industrijo, trgovino in obrt. Dotaknili so organizacije Narodne banke je omenil, da zavisi povišanje oblika bankovcev in od valutacije zlatega zaklada Narodne banke. Strokovnjaško je dokazano, da bi se dali krediti Narodne banke zvišati brez škode za naš dinar. Poleg tega so v Belgradu mnenja da Slovenija sploh ne potrebuje kreditov, ker je naša bančna organizacija dovolj močna in ker imajo slovenski zavodi dovolj vloženih kapitalov. Po belgrajskem mnenju je namen Narodne banke regulacija naše valute, v drugi vrsti dajanje sezonskih eksportnih kreditov, v tretji vrsti dajanje kreditov industriji in trgovini sploh, nazadnje pa slovenski. Da zahteva od Narodne banke toliko kreditov, je vzrok v veliki dispariteti med oficijelno in privatno bančno diskontno obrestno mero. Ker Narodna banka nikakor nima namena dajati novih kreditov, je najboljšo sredstvo samopomoč gospodarskih krogov. Nato je sledilo poročilo zbornice predsedstva, katero bomo v izveščju prinesli v eni prihodnjih števil, in revizijsko poročilo, ki je bilo soglasno sprejeto.

Pri prihodnji točki dnevnega reda t. j. imenovanje odbora za obrtnonadaljevalno šolstvo se je to poverilo zborničnemu predsedstvu.

Po debati o učiteljsstvu obrtnonadaljevalnih šol, kjer je predlagal g. Rebek, da se naj dovoli poučevanje na teh šolah tudi strokovnim močim brez posebnega učiteljskega izpita, kar je podpiral tudi zbornični tajnik g. dr. Windischer, je referiral g. Mohorič o osnutku gospodarskega sveta, ki se je poslal od ljubljanske zbornice belgrajski zbornici.

Sprejeta je bila sledeča

resolucija.

Zbornica smatra, da govore splošni gospodarski razlogi za to, da se obdrži institucija prisilne poravnave izven stečaja. Poravnalni sodniki naj strogo in naglo poslujejo, dolžnost upnikov in poravnalnih upraviteljev pa je, da energično in vestno sodelujejo. Dosedanji zakon, odnosno naredba o prisilni poravnavi naj se izpopolni odnosno izpremeni v toliko, da bo uspešno onemogočala zlorabo prisilne poravnave izven konkurza in zavlačevanje poravnalnega postopanja. V ta namen zbornici predlaga:

1. Določba § 47 poravnalne naredbe naj se izpremeni v toliko, da se prisilna poravnava smatra za sprejeto, če so glasovali za njo upniki, katerih terjatve, računano po svotah, dosega tri četrtine vseh terjatev, ne pa le dve tretjini in da je glasovala za poravnavo večina navzočih upnikov, računano po številu oseb.

2. Če ne doseže najmanjša kvota 40 odst. sodnik ne sme potrditi poravnave, ako na to ne pristanejo vsi upniki.

3. Upnikom se mora pristopiti na potek poravnalnega postopanja večji vpliv. Obvezno naj bo imenovanje posebnega upniškega odbora, ki ima sodelovanje z upraviteljem in sodnikom pri razčiščenju in upravljanju dolžnikovega premoženja ter nadzirati poravnalnega upravitelja.

4. Podaljšanje rokov ni dopustno brez privolitve upniškega odbora.

5. Za poravnalnega upravitelja se ima določiti le strokovno res sposobna oseba. Sodnik mora na zahtevo upniškega odbora imenovati drugo od odbora predlagano.

6. Sodniku se ima dati pravica da zasliši pod prisego razen dolžnika tudi druge osebe.

7. Dopustna naj bo delegacija sodnika pri okrajnem sodišču izven sedeža zbornega sodišča, ako se dolžnik odnosno njegovo obratvališče nahaja v področju dotičnega okrajnega sodišča in če temu ne ugovarja upniški odbor. Končna poravnalna sodnina pa se ima vršiti pred poravnalnim sodnikom pristojnega zbornega sodišča, ki mu ima biti pridržana potrditev ali nepotrditev poravnave odnosno dovolitev otvoritve in ustanovitve poravnalnega postopanja.

8. Po sklepu poravnalnega postopanja sme zopet začeti z obratovanjem le oni dolžnik, ki je poravnal vse obveznosti iz poravnave v nasprotnem primeru pa le, ako soglašajo vsi upniki.

V slučaju, da pride do ponovnega poravnalnega postopanja, se more ta otvoriti le, ako se dolžnik ustavi, da je v polnem obsegu poravnal ne le obveznosti iz prve prisilne poravnave, temveč, da je poplačal vse v tej prvi poravnavi ugotovljene terjatve v celotnem iznosu.

Kdor je prišel že enkrat v konkurz ali dosegel že dvakratno prisilno poravnavo, v bodoče ne more več predlagati prisilne poravnave izven konkurza.

Kazenske določbe, ki se nanašajo na frav-

dulozno in kulpozno krivdo ter vodstvo knjig je treba poostriiti.

Ako se v teklu poravnalnega postopanja ugotovi, da dolžnik ni brez lastne krivde postal insolvent, ga mora zadeti kazen zopora najmanj 3 mesecev, četudi je postopanje končalo z poravnavo.

9. Uradoma se mora otvoriti konkurz, ako se ni dosegla prisilna poravnava, tudi pri netrgovcih.

Nadalje je bila soglasno sprejeta resolucija glede revizije prisilnega poravnalnega postopanja izven konkurza.

Zbornični podpredsednik gospod Ivan Ogrin je predlagal glede zgradbe direktne telefonske zveze med Ljubljano in Sušakom, da naj se nemudoma intervenira pri ministrstvu pošte in telegrafa, da se zgradi med Kočevjem in Delnicami lokalni telefonski vod, obenem pa tudi direktni vod med Ljubljano in Sušakom, odnosno Reko. Potem je predlagal glede ureditve tarifnega vprašanja za promet iz Slovenije na Sušak, da se vzpostavi za baroško luko konkurenčne tarife, ki veljajo za promet z Reko. Promet se naj uredi na isti podlagi kakor je bil urejen tranzitni promet med našo kraljevino in Avstrijo. Tretji predlog se je nanašal na ustanovitev Trgovske in obrtniške komore za hrvaško Primorje na Sušaku, kjer naj bi se, kakor je v poplunitveni predlagal g. Jelačin, ustanovila tudi ekspozitura za Slovenijo. Izmed ostalih poročil in sprejetih predlogov omenjamo zbornične predloge za bodoči finančni zakon, kjer se zahteva med drugim zopetna upeljava plačilnih nalogov, znižanje eksekucijskih stroškov itd. Sprejeti so bili tudi predlogi za sprejetje omrežja bišve Južne železnice v enotno kilometrsko kazalo, otvoritev telefonskih postaj ob progi Ljubljana—Zagreb od Novega mesta dalje, glede carinske tarife, glede oddaje mizarških del za novo zgradbo Narodne skupščine v Belgradu, uvrstitve vajencev v prvi mezdni razred pri zavarovanju za bolezni in nezgode, o čerkovnem zavodu v Ljubljani, o sedežih bivših štajerskih deželnih železnic, o tarifih prekmurskih železnic, o reformi davka na poslovni promet, o saniranju krize v mlinarski industriji, glede podvzetja potrebnih korakov za določitev načrta in statuta državne obrtne banke (dolej naj se ustanove v Mariboru in Ljubljani podružnice državne hipotekarne banke), glede ureditve jadranskih tarif in o ureditvi poštnih pristojbin za člane davčnih komisij.

Tržno poročilo.

g Novosadska borza. Nova pšenica avgust, september, polna kasa 260 Din, pol kasa 270 Din, duplikat kasa 280 Din, stara pšenica 315 Din, koruza 235 Din, oves 285 Din, moka bazis nulerca 475—485 Din, otrobi 195 Din.

Čaj. Kakor smo že svoječasno poročali, ni z ozirom na zvišano porabo čaja zaenkrat pričakovati znižanja cen tega blaga. To naše poročilo danes še lahko vzdržujemo v celom obsegu. Gotovo je, da je produkcija čaja v zadnjih letih zelo narasla, pod vplivom visokih cen pa se bo gotovo še zvišala, čemur pa je pripominjati, da so boljše vrste čaja zelo odvisne od podnebja in je nasaditev vsled tega omejena le na gotove kraje, katere pa se seveda ne morejo povečati, poleg tega pa preide mnogo let, predno se nova plantaža vzgoji do sedeža. Z ozirom na današnje visoke delavske plače v kolonijah, so investicije pri ureditvi novih plantaž zelo visoke, poleg tega tudi zelo riskantne, ker traja dolgo, predno plantaže kaj nesejo. Trg je dalje zelo trden, posebno z ozirom na znižanje carine v Angliji, čemur pa je pripisovati živahnije kupčije v tem blagu. Gotovo je, da se bo konzum čaja v Angliji radi znižane carine povečal in je že opažati uvoz velikih množin čaja v zadnjih tednih. V Indiji se je pričela nova sezija in ker je kakovost blaga dobro izpadla, začela se je takoj živahna kupčija. Cene so vsled tega močno napredovale in se zahteva za boljše vrste listov 10 do 15 odstotkov več kakor koncem stare letine. Cenejšje vrste čaja Ceylon so nekoliko nižje kakor pred nekaj tedni, kar pa je pripisovati slabšji kakovosti novega blaga. Lepe vrste Orange Pekoe čaja so dosegle sedaj kakor prej zelo visoke cene. Kina vrste nova letina so po dosedanjih poročilih boljše kot lanske, vsled česar so cene v porastu, posebno pa tudi iz vzroka, ker je prišlo nepričakovano poročilo, da so doseple v prvih dneh nove letine mnogo manjše količine teh vrst čaja na trg, kakor je bilo pričakovati. Ponujane cene so temu odgovarjajoče 25 odstotkov višje kakor zadnje sezi, čemur pa se protivijo importirji ter niso pripravljeni dovoliti teh cen. Boljše vrste čaja v Chini pa so po dosedanjih poročilih skoro že vse razprodane. Domneva se, da bodo šle cene čaja na jesen navzgor.

g Živina, teleta in prašiči. Voli debeli za kilogram žive teže po 12.75—13.75 Din, veli rejeni 12.25—12.75, voli za vprego 13—14, bik rejeni 12—13, krave rejene 10—11.50, krave klobasariče 7—8.50, živa teleta težja, debela 17—18, živa teleta lažja 15.75—16.75. Prašiči domači debeli 17—17.50, prašiči domači peršutariji 16—17, prašiči zaklani 22.50—23.75, prašiči banaški 21—23. Ker so tudi cene govejim kožam padle za 20 odstotkov, pritisakajo mesarji na cene živine, valed česar trg stagnira in so cene goved padle. Cene teletom so ostale sicer neizpremenjene, ven-

dar pa je pričakovati dosti blaga in znižanje cen.

Cene kožam. Goveje kože težke za kg 20 Din, goveje kože lahke 16 Din, telečje kože 25 Din. Od 1. t. m. so kože padle, in sicer težke goveje za 5 Din, lahke za 4 Din in telečje za 6 Din pri kg. To je imelo za posledico, da so tudi cene živini nekoliko nazadovale.

Živinski trg v Italiji, tedenski pregled. Milan: Živna se je v preteklem tednu podražila. Podražitevni minimum iznaša v pretekli sedmici 10 lir in maksimum 40 lir pri 100 kg žive teže in razmerno pri zaklani teži. Podražile so se posebno krave in bikli. Precej velik vpliv na mesne cene ima ameriškano zmznjeno meso, navzile temu je povpraševanje po svežem mesu živahno. Po teletih je bilo veliko povpraševanja. Cene so se zvišale pri teletih Ia za 60 lir, pri Ila za 80 lir in pri IIIa za 110 lir pri 100 kg. Občuten pa je padec pri prašičih. Plačevalo se je 8 lir za kg, to je 2 liri manj, kot pretečni teden.

Dunajsko tržno poročilo. Na trgu je bilo skupno 12.595 prašičev, ki so bili vsi prodani. Pretežna večina 9928 komadov je bilo peršutnikov in 2667 komadov špeharjev. Uvozilo se: Poljska 9536 komadov, Jugoslavija 1240 komadov, Danska 920 komadov, Holandska 385 komadov, Romunska 377 kom., Ogrska 137 kom. Cene so vsled zopet prekoračenega normala ponovno občutno padle. Plačevalo se je: Ia debele svinje nak 19.000—20.500, Ila 17.000 do 20.000, stare 17.500—19.000, angl. meanate 15 tisoč do 19.000. Cene so bile ca. nak 2000 slabše kot pret. teden.

g Lesni trg 4. julija 1924. Zanimanje s strani inozemstva je slejkoprej zelo živahno, vendar naša lesna industrija radi visokih proizvodnih in transportnih stroškov ne pride na svoj račun. Padec dinarja, akoravno se splošno smatra začasnim, je vendar povzročil to, da se industrijsko delavstvo poteguje za zvišanje mezd, na drugi strani se pa cene stavenemu lesu niso dvignile. — Italija poprašuje zopet po bukovem rezanem lesu, ker se hoče velik del italijanskih lesnih trgovcev preskrbeti že sedaj za jesensko sezono, posebno veliko se poprašuje po bukovih plohih, debelin 38, 48, 58, 68 in 98 mm od 2 do 5 m dolžine. — Cene zadnjega tedna so bile približno naslednje: za 1 kubični meter franco vagon Postojna v ital. lirah: jelove deske 12 mm I, II, III. 230—250; jelove deske 12 mm I, II. 250—260; jelove deske 18 do 60 mm I, II, III. 200—215; jelove deske 18 do 60 mm I, II. 220—240; jelove deske 18 do 60 mm III. 170—180; morali I, II, III. 215—220; tesani les monte 120—130; sortirani tesani les 130—140; bukovih plohi neparjeni I, II. 260—280; bukovih plohi neparjeni I, II, III. 200—220; bukovih plohi parjeni I. 370—400.

g Manufaktura. (Cene na debelo v dinarjih.) Šifon II. 14—18, I. 20—25; batist šifon 25—30; bela kotenina 18—21; molinos 4—4 Din 14—21; angl. šifon 16; madapolam 15 do 18; češki cefir I. 25—35; cefir enobarven 19 do 24; Rouge 18—20; češki cefir II. 18—24; črni klot II. 27—40, Ia 45—60; koton Cosmanos 16—19; Delain 19—21; Tutankhamen 24 do 28; tiskovina Enderlin 19—21; hlačevina Ia 59—85, Ila 32—49.

g Umetna gnojila. Rudninski superfosfat 16 odstot. Din 120, kostni superfosfat 18 do 20 odstot. Din 100, kostna moka bela, razklajena Din 160, tomaževa žlindra 17—18 odstot. Din 170, kalijeva sol 42 odstot. Din 150, kajnit 12—14 odstot. 70 Din.

g Vino. Situacija na vinskem trgu neizpremenjena. Dolenjec stane Din 4.50—5.50, štajerske vrste lanske letnik Din 7.50—10, hrvaška vina Din 4—5, 11—12 odstot. Dalmatince Din 4—5, Sremsko belo vino Din 4 do 4.50, Sremsko kmetsko, 10—11 odstot. belo Din 4.50—5, belo karloško Din 5—6, karloški 11 odstot. rizling Din 6—8, Vršačko črno (Otelo) Din 3.50—4.50. — Najhušja situacija je za vinogradnike v naši državi v Dalmaciji. Po zadnjih poročilih je samo v severnem delu okrog 120.000 hl nerazprodanega vina.

g Vinogradniške potrebščine. Modra galica 9.50—9.75, žveplo 375 Din.

• • •

g Blairovo posojilo. V Belgrad je prišel zastopnik Blairove skupine inženier Pollenz, da se dogovori o izplačilu zaostalih obrovov Blairovega posojila. Italijanski finančni krogi si prizadevajo, da nadalnje izplačevanje tega posojila preprečijo, ker smatrajo, da bi to posojilo utegnlo ovirati prodiranje laškega kapitala na Balkanu. Blairovo posojilo notira danes v Ameriki 86%.

g Taylor v Franciji. Na drugem kongresu znanstvene organizacije v Parizu, ki je bil odprt pred par dnevi, je član organizacije g. Le Chatelier v globoko zamišljenem govoru obrazložil principe Taylorjeve metode, ki ni v bistvu nič drugega kot ekonomična, največja produkcija po strogo znanstveni metodi. Dokazana stvar je, da je dosegel Taylorizem v Združenih državah, Švici, Belgiji in povsod drugod, kjer so ga upeljali, najboljše uspehe. Če ta racionalna metoda ni uspeła v Franciji tako, kot se je pričakovalo — pravi Chatelier — ni to nič drugega, kot napaka našega znanstvenega pouka, ki se preveč zavi z znanstvom in premalo s prakso. — Razpravljalo se je o raznih aplikacijah taylorizma in o posebno ugodnih uspehih, katere je doseglo s to moderno upeljavo Holandska in vseh javnih uradih, zlasti pa v carinarnah in davkarijah.

g Nov drobiž v Avstriji. Dunaj 2. t. m. Avstrija je dala v promet nov drobiž kot nadomestek za papirnato krono. En šiling odgovarja nak 10.000, 1 »štüber« je 100 papirnatih kron. V promet so prišli tudi še komadi po 2 in po 10 »štüber«, ki odgovarjajo 200 in 1000 papirnatim kronam.

g Izvozniki kongres. 30. in 31. oktobra letos se bo vršil v Belgradu kongres izvoznikarjev.

g Za olajšanje našega izvoza v Španijo. Kakor je znano, je Španija že pred daljšim časom sklenila zakon, na podlagi katerega je obremenjeno blago, ki prihaja iz držav z tkzv. devalvirano valuto, poleg normalne carine s specialnim carinskim dodatkom 70 odstot. Naša vlada je zopet intervinirala pri španski vladi in zahtevala, da se naše blago osvobodi plačanja carinskega dodatka.

Iz ženskega sveta.

Mirovni ženski kongres v Washingtonu.

Helena Schen-Riesz pripoveduje: Četrtriš po letu 1915 je sklicala letos mednarodna ženska zveza za mir in svobodo odposlanke iz vsega sveta k posvetovanju. Letos v Washingtonu, glavno mesto Zedinjenih držav. Ameriško odposlanstvo je bilo tudi na prejšnjih treh zborovanjih, v Haagu, Zürichu in na Dunaju, zmeraj najmočnejše; in tudi predsednica je bila Američanka, Janne Addams, gotovo ena najbolj priljubljenih, najbolj občudovanih in najplemenitejših žensk sveta. Med vojsko je z največjim pogumom stvar miru javno zastopala, tudi takrat, ko je bila ta stvar najbolj osovražena. Sovražili so jo in obrekovali, kakor je pač v vseh deželah usoda preurokov in apostolov. In ne utrdi se. Zmeraj naprej vodi pogajanja z neomajno pravičnostjo, v trdni veri na bodočnost in tako materinsko, da je rekel nekoč ameriški državnik o nji: »Če pogleda s svojim madonskim obrazom, nižesar ji ne moremo odreči.«

Zborovanje v Washingtonu je nazvalo svoj predmet z obširnimi naslovom: Nov svetovni red. Ze s tem je povedano, da so negativni protesti proti vojski zanič, da nas pasivni pacifizem ne bo nikamor pripeljal. »Vse vlade govorijo o pacifizmu, dovoljujejo pa velike svote za oboroževanje in ljudje morajo dati del svojega dohodka za uničevanje samega sebe. Prihranke spreminjamo v smodnik in dinamit in strupene pline.« Iz štirinadest držav so prišle zastopnice v Washington in vse so bile istih misli: Če bi ljudje vedeli, kdo jih pošilja v vojsko in kaj so pravi cilji, skriti za velikimi besedami, potem bi bila vsaka vojska nemogoča.

Sto je bilo zastopnic v Washingtonu, radikalnih in konservativnih. Zanimiv je program radikalnih pacifistinj: članice naj obljubijo, da v vojski ne bodo podpisale svoje dežele ne z denarjem in ne z delom, da ne bodo oskrbovale ranjencev in ne podpisovale vojnega posojila itd. Konservativke pravijo, da bi s temi radikalnimi sredstvi marsikoga odbili, ki bi bil sicer z njimi. Itd., itd., vsaka struja po svoje. Brez dvoma je pa najbolj učinkovito in morebiti edino sredstvo, da se približamo idealu svetovnega mira, vzgoja. Ta ne deluje od danes na jutri, zahteva potrpežljivost in široko obzorje. In ravno to sredstvo imajo ženske v rokah, če le resno hočejo. Temu vprašanju so posvetile dosedaj premalo pozornosti.

Drugo čarovno sredstvo prijateljev miru je označenje vojske za zločin. Na neki večer ni seji je znani senator Burah govoril zastopnicam in je rekel, da je edino sredstvo za doseg svetovnega reda zakonita izjava, da je vojska zločin. Šele ko bodo vse države v svoji ustavi vojsko označile za kršenje postav in jo kaznovala kot zločin, šele tedaj bo razorožitev mogoča. Vse bi bilo prav, če bi kakšna država hotela biti prva; nobena država pa ne mara onih ljudi, ki silijo na vojsko, kaznovati kot zločince in veleizdajalce. Če bi le ena začela, pa bi šlo, je rekel Borah. A tudi on sam, prepričan in pošten prijatelj miru — saj je v senatu predlagal sprejem tozadevnega zakona —, si ne upa označiti vsake vojske kot zločin; omeji se na napadalno vojsko. Kdo naj pa odloči, kaj je napad in kaj je bramba? Dosedaj je še vsak rekel, da je bil napaden.

Radikalne delegatkinje so predlagale sprejetje tele resolucije: »Me smatramo vsako vojsko in vsako oboroževanje v vsakem slučaju za nekaj slabega. Pozivljamo naše narodne odbore, naj v svojih deželah delajo za to, da se vojska označi za kaznivo in se prične takojšnja razorožitvijo, brez ozira na to, kaj dela vlada dotične države, in neodvisno od vprašanja, kako daleč je dospelo razoroževanje v drugih državah. Vsnk odbor naj se potruži za čast, da bo njegova dežela prva.« Sprejetje resolucije je kongres odklonil s 33 glasovi proti 25.

Eno najzanimivejših predavanj je bilo predavanje gospe Emilije Balch, profesorice nacionalne ekonomije. Znana je po svojem delu o problemih Balkana. Govorila je proti nesveti zvezi nacionalistične politike z industrijo financ. Narodno in mednarodno organizirane skupine, ki izdelujejo vojni material, ali pa ki se drugače okoristijo z vojsko, so povzročiteljice vojske; hujškajo narode drugega proti drugemu in prisilijo svoje vlade, da zaradi njih iščejo strategičnih koristi in varnosti. Go-

vorila je proti potnim listom, carini in enakim omejitvam prostega prometa, zavzemala se je za mednarodno kontrolo vodnih cest, ne samo Donave in Rena, temveč tudi Dardanel, Pambamskega in Sueškega prekopa. Itd.

Zelo živahna je bila razprava o evropski zvezi držav. Nemke so jo zagovarjale in rekly, da bi bila taka zveza edina rešitev starega sveta; Holandke, Francozinje in Britanke se pa niso strinjale z njimi in so dejale, da bi to pomenilo boj med kontinenti in bi bila ta zveza ovira na poti do velike svetovne zveze vseh držav.

Kongresu so bili predloženi trije predlogi za novo svetovno uredbo, francoski, britanski in ameriški. Francoska sekcija, podpirana od devet drugih odborov, predlaga, naj se sedanja naroda zveza nadomesti z resnično zvezo narodov; Angležinje hočejo reformo konstitucije in revizijo mirovnih pogodb; ameriški načrt pa oriše veliko svetovno zvezo vseh narodov, Amerika naj bi sklicala konferenco, ta naj bi začela svetovno konstitucijo in naj bi jo nasvetovala raznim vladam, da jo sprejmejo.

Zborovanje je trajalo cel teden, od zgodnjega jutra do poznega večera, pa vendar so

mogle odbornice se vseh predlogov in nasvetov, prihajajočih iz vseh delov sveta, komaj dotakniti, kaj šele jih izbrno obravnavati. Glavna vrednost takih sestankov obstoji pač v priložnosti, da se osebno porazgovorimo, se okrepimo v delu in upanju, ko vidimo, da gre ves svet z istim zaupanjem in isto požrtvovalnostjo za istim ciljem. In iz tega čuta skupnosti, močnejšega kakor so vezi krvi, naj nastane to, kar so apostoli miru vseh časov in narodov hoteli iz zemlje napraviti: domovino za vse, ki so dobre volje.

Predsednik Coolidge je zastopnice kongresa sprejel in Washington, najlepše med modernimi mesti sveta, je obleklo svojo najmikavnejšo spomladansko obleko da je bilo odbornicam bivanje tam kar najbolj prijetno. In ko zažari zvečer Kapitol v tisočerihi luči, da se ti zdi začaran grad, in ko sedijo tam notri senat in poslanci, se nehote vprašajo: »Ali so ti mžeje, ki vladajo Ameriko in svet, tudi tako razsvetljeni, kakor je njih zborovalnica?« Da bi bilo tako! Potem bi te svetlobne sanje svetile človeštvu na njegovem potu v boljšo bodočnost. O Washingtonu, glavnem mestu Zedinjenih držav in morda najvažnejšem mestu sveta, bomo pa posebej pisali.

Iz širnega sveta.

Zgled fašistovskega junaka.

Primek »Il valoroso« — pogumni, si je nadel urednik fašistovskega glasila gospod Filippelli. Po umoru poslanca Mateottija je pa posvetilo časopisje bolj globoko v življenje pogumnega gospoda urednika in je prišla pred javnost marsikatera skrivnost.

Pogumni Filippelli, sin srednje bogatega trgovca, se sploh ni udeležil vojne, ker mu je nekaj manjkalo v nogah, zato pa je po vojski l. 1919. postal delaven član milanskega fašistovskega komiteja za pobijanje komunizma. Filippelli kot mladič prijetne zunanosti je zelo uspešno nabiral denar za komite, a se mu je zgodila neprijetnost. Pri obračunu je manjkalo 180 tisoč lir, to je vsota, ki je nekaj pomenila l. 1919. Filippelli se je dolgo izogibal reviziji, končno pa je solzan in na kolenih prosil usmiljenja radi neomadeževanega imena svojega očeta. Tudi je velikodušno ponudil takrat komiteju kot nadomestilo za 180 tisoč lir — svojo uro in zlato cigaretno dozo. Žalibog mu je komite pustil prostost, ker se je bal škandala.

Filippelli se je preselil v Rim in nabiral oglase za fašistovski »Popolo d'Italia«. Znal se je prikupiti diktatorju Mussoliniju in postal glavni ravnatelj novega lista »Corriere Italiano«. Bogati milanski tovarnarji in genovski brodarji so poklonili Mussoliniju za ta list dva milijona lir. Filippelli kot pomočnik Rossija, takratnega vodje tiskovnega urada in notra njega ministrstva, je sijajno uredil list. Povsod v tujini je imel »Corriere Italiano« svoje poročevalce. List je bil bogato ilustriran. Notranje ministrstvo je dajalo vse najnovejše vesti, Mussolini pa je inspiriral in včasih osebno pisal zunanje politične uvodnike.

Fašistovska društva so v potu obraza razširjala list. Uredništvo je kupilo za več stotisoč lir senzacijski roman Guido de Verrona, znanega ljubimca italijanskih služkinj in dam, katere so vnete za njegovo napeto in pornografično pripovedovanje. List je zahteval ogromno denarja in stal tekem 10 mesecev do 12 milijonov lir. Vse to je hasnilo signoru Filippelliju, ki si je kupil štiri automobile, hišo v Milanu in vilo v Rimu, prirejal razkošne gostije in sploh slovel kot mogotec. Žalibog je prekinil Mateottijev umor to sijajno življenje.

Kdo ve, koliko takih pogumnih poštnjakov se danes klati po ljubljanskih ulicah, ki imajo iste talente in iste želje kot pogumni fašistovski signor »Il valoroso« Filippelli.

16. esperantistični kongres.

Esperanto je že zelo močan. V petnajst srednjeevropskih mestih je bil že esperantistični kongres, letos bo na Dunaju in sicer v drugem avgustovem tednu. Se že dobro pripravljajo. O razširjenosti te nove struje nam pove lahko udeležba: ne samo vse evropske dežele bodo zastopane, temveč tudi prekomorske, tako Avstralija, Mehika in Kitajska. V jeseni imajo v vseh deželah otvoriti kurze za trgovske začetnike in tako polagoma prihraniti študij šestih ali sedmih jezikov in mednarodnem trgovskem prometu. Gotovo bi bila to velikanska dobrota za mladino, preobloženo s toliko nepotrebnim spominskim balastom. V nekaterih okrajih Južna Kitajske, kjer tekmujejo Rusi, Francozi, Angleži, Nemci in Indijci skupaj s Kitajci, je esperanto že tako razširjen, da je postal v ljudskih šolah obvezen učni predmet. Takih uspehov v Evropi sicer ne bo imel, vendar so pa na Nemškem, Češkoslovaškem in v Romuniji ustanovili že državne izpitne komisije za novi svetovni jezik; v drugih deželah pa opravljajo delo teh komisij trgovske zbornice, tako na Angleškem, Francoskem in v Italiji. Dosedaj je za Dunaj prišla 3000 esperantistov; upajo pa na še več, zlasti, če bo Nemčija znižala previsoke takse za potne liste. To upajo tembolj, ker bo tudi Nemčija poslala uradno zastopstvo, kakor ga bodo poslale Italija, Finska, Romunska, Češkoslovaška in Turčija.

ga stanovalec tiste palače. Resnico te ljudske govornice je nedavno tega ura zopet potrdila. Čez več let se je ura zopet ustavila in nekaj ur pozneje je odšla v večnost stara gospa, ki je v palači (Hampton Court Palast) prebivala. Naslednji dan je pa ura zopet šla in strokovnjaki si niso mogli pojasniti, kako je ura zopet začela iti. Kakor poročajo londonski listi, se je ura zadnjič v kratkem času dvakrat ustavila in vselej je kmalu nato kdo v palači umrl.

— Novi zobje stoletne starke. V litvinskem zdravniškem listu »Litova Stelo« poroča neki zobni zdravnik naslednjo zanimivost. V vasi Lankuvi živi starika, ki je prekorčila 100 leto in ni imela že več let v čeljustih nobenega zoba, niti škrbe. Zadnja leta pa so ji jeli iznova rasti zobje, ki so tako trdni, da ji je moči ž njimi tretji orehe, tako kakor je to lahko delala v svojih mladih letih.

— Vaje s poštnimi golobi v gorovju. Pošiljanje poročil s poštnimi golobi se je obneslo tudi v zadnji vojski. Zica in radio odpove, golob pa pride skoz, ne moti ga ne oddaljeost, ne streljanje, ne plin in ne naravna ovira. Vsaka armada mora imeti stalne in potujoče golobnjake, ki jim po potrebi odvzame golobe. Ravno v visokem gorovju je pa golob še najbolj potreben. Zato se za golobjo pošto posebno švicarji zelo zanimajo. Zadnjič so napravili neko takšno poskusno vajo. Nazvišja točka jungfrauske gorske železnice je Jungfraujoch, 3457 metrov. Tam so spustili ob pol desetih dopoldne dvajset golobov, ki so bili doma v Bernu, ležečem globoko doli v ravnini. Visoko gorovje je bilo brez oblakov, nad švicarsko planoto je pa valovalo gosto in kalno oblačno morje, robovi so segali noter v gorovje, enkrat napadujoč, nato se umikajoč. Sedemnajst golobov se je dvignilo takoj visoko v zrak in so šinili naravnost v smeri proti Bernu. Trije so niso takoj orientirali, a čez četrt ure so tudi oni odleteli v isti smeri. Dvajset minut čez deset je prišel prvi golob v Bern, porabil je torej za zračno črto, dolgo 60 km, 50 minut. To je veliko, a je najbrž vreme nagajalo. Ob pol enajstih je bilo pa že vseh dvajset golobov v domačem golobnjaku. Leteli so visoko nad megljo in so prodrli v sive oblake natančno nad Bernom, niti eden se ni zmotil. Ta vaja je iznova pokazala, da je golob še zmeraj dober; če se tudi vse drugo pokvari, on nese poročila tja, kjer je doma. Pa so ga nekateri že popolnoma zavrgli.

Zanimivosti.

HAREM.

Peter Prior nam pripoveduje sledečo globoko zamišljeno dogodbo:

Sabin ben Šur je bil mlad trgovec v Damasku. Imel je nesrečo v kupčiji in je zgubil vse svoje premoženje. Moral se je omejiti, če je hotel spet opomoči si; zlasti je moral odpustiti več služabnikov, in tudi njegove žene so mu delale veliko preglavico. Štiri mlade žene je imel, vse so ga imele rade bolj, kakor je sicer po haremskih navada. In ko je Sabin ben Šur jim neki dan povedal, da bo moral tri odpustiti, so začele tarnati in jokati in niso se mogle pomiriti. S solzami v obeh so ga prosile, naj jih nikar ne proda, niso jim mar ne darila in ne okraski, samo da smejo ostati pri njem.

Vesel je bil Sabin ben Šur, da so ga imele tako rade. A ni jih mogel obdržati. Njegovi upniki bi mislili, da ima denar in da ga jim je utajil. Kajti harem štirih žensk je drag. Šel je torej k Monelisu, modrijanu, znane mu daleč naokrog. Povedal mu je, kaj ga teži, in izkušeni mož mu je rekel, naj pride prihodnji dan z vsemi štirimi ženami k njemu. In je prišel, in temno so bile zastrte.

»Torej, ve se nočete ločiti od Sabina, vse ga imate enako rade in vse ste mu enako zveste?«, je začel.

»Da,« so odgovorile vse štiri naenkrat, »samo smrt nas more ločiti od njega.«

»Zakaj ga imaš pa tako rada?«, je vprašal Monelis najstarejšo.

»Ljubim ga, ker ima tako lepe oči.«

»In ti?«, je vprašal drugo.

»Ker ima tako lepo postavo.«

»Kaj pa ti?«, je vprašal tretjo.

»Ker je tako dober in velikodušen.«

»In ti, zakaj ga imaš pa ti rada?«, je vprašal četrtro.

In se je začela jokati in rekla: »Jaz ne vem, zakaj ga imam tako rada.«

Pa je poklical modrijan Sabina na stran in mu je rekel: »Zapodi jih obdrži samo četrto. Samo ta te ljubi.«

GOSJE PERO.

Ker so postala pisalna peresa tako zelo draga, si pomagajo mnogi ljudje zopet z gosji-mi peresi. Če je pravilno urezan, ga lahko prav dobro uporabljamo. Saj je vendar pisalo človeštvo z njim več kot tisoč let in koliko dragocenih knjig je bilo z njim napisanih. Toda, kdaj je prišlo gosje pero na površje, pa ne vemo. V prastarih časih so pisali ali s trdim kamenčkom na mehkejšo podlago (vosek) ali pa so prenašali skozi ozko cevko barvaste tekočine na podlago. Prve sledove uporabe gosjega peresa so zasledili v Španiji, mogoče na gotških tleh in pri Anglosasih. Teodoriku Velikemu, kralju Vzhodnih Gotov (500 po Kr.) piše Anonymus Valesil, da je šabloniziral njegovo ime skozi pločevino s peresom. Kakšne vrste je bilo to pero, ne vemo, toda že nekoli-

ko časa pozneje (okoli l. 650.) se omenjajo peresa pelikanov in gosi. Tudi orlovska, krokarjeva in vranja peresa so uporabljali in do začetka 16. stoletja celo trst. Najnavadnejše pisalno orodje je pa bilo gosje pero in ko so pričeli v 19. stol. (l. 1834.) izdelovati jeklena pisalna peresa, je bilo gosje še do l. 1880. v rabi. Tako n. pr. ni pisal znameniti pisatelj Aleksander Dumas nikoli drugače, kot z gosjim peresom. Tudi nemški prirodoslovec Hermann Masius (1818—1893) se ni mogel sprijazniti z jeklenimi, bleščetimi peresi.

ZEMIJOJEDCI.

Akoravno so okusi zelo različni, vendar si težko predstavljamo, da eksistirajo ljudje, ki jedo zemljo. V Sudanu in drugih delih Afrike, v Južni Ameriki in v Zapadni Indiji ne jedo prsti samo otroci, ampak tudi odrasli ljudje. Od Nila naplavljen prst velja za slaščico in vsled tega jo prodajajo v obliki naših laktarskih izdelkov. Posebno slabokrvni možje in žene jo uživajo, ker se smatra prst kot zdravilo proti slabokrvnosti, akoravno se doseže s tem ravno nasprotno (prst pospešuje slabokrvnost). Ta navada se pričinja že pri majhnih otrocih. V Laos, francoskem protektoratu Zapadne Indije, se naravnost tako marljivo posvečajo uživanju prsti, da se smatra za enako strast kot uživanje alkohola, nikotina in opija. Ta slaščica se pripravlja po sledečem receptu: ilovico, ki jo dobivajo iz rek, posuše na soncu, jo meljejo in zopet namočijo. Nato jo pokrijejo z vejevjem in zemljo in jo žgejo kot oglje. Po tem procesu dobi barvo čokolade in se prodaja na trgih kot pri nas sadje. Reveži, ki si te dobrote ne morejo privoščiti na trgu, jo jemljejo kar iz rek in jo jedo brez posebnih priprav.

DELO ČLOVESKEGA SRCA.

Recimo, da udari srce vsako minuto 70 krat. Na uro pride 4200 udarcev, na dan 100 tisoč 800, na leto pa 36,792.000. Sedaj pa računajmo, če postanemo stari 70 let. Delo srca je torej velikansko. Vsak udarec požene 100 gramov krvi v obtok, na minuto torej 7 litrov, na uro 420 litrov, na dan pa čez 10 ton po 1000 kg. Kri je v obtoku samo 24 sekund; tekem dneva napravi torej kri pot po telesu 3000 krat. To da na leto več kot 3900 kilometrov, v 70 letih pa okoli 268.000 kilometrov. Obod naše zemlje meri 40.000 km, razdalja od zemlje do meseca pa znaša 384.000 km.

IZ ČESA SESTOJI ČLOVEK?

Človeško telo sestoji iz 42% mišic, 18% kosti, 17% masti, 8% droba, 8% krvi, 4% kože in 3% živcev.

MALI BERLINČAN.

Od kolodvora Werder pelje v notranji Berlin še zmeraj konjska železnica, lep spomin na lepe pretekle čase. Otroci, vsi navajeni na električno železnico, kar zijajo, če zaidejo v ta del mesta, in ne morejo nič govoriti, tako začuden so. Eden je pa po kratkem premišljevanju le spregovoril in je rekel očetu: »Ti, oče, konj mora biti pa električni železnici zelo na potu.«

KOLIKO POJEDO ŽUZELKE.

To vemo, da razmeroma dosti več kakor človek. A vendar se začudimo, ko beremo o nekem Amerikancu, ki je opazoval križastega pajka, koliko je pojedel v enem dnevu: 1 strigalico, 1 brošča, 1 veliko modro muho in 120 majhnih mušic. To je ravno toliko kakor če bi pojedel človek v enem dnevu: 1 krokodila, 1 jagnje, 1 mlado žirafa, 1 ovco in 120 golobov. Dober tek!

VELBLOD V AVSTRALIJI.

Pred približno tridesetimi leti so pripeljali prve kamele v Avstralijo. Tu so se prav ugodno udomačile, se razmnožujejo in uporabljajo kakor v Zapadni Aziji in Severni Afriki kot vprežna in prometna živala. V notranjosti Avstralije, kjer se goji v veliki meri reja ovac, prevažajo kamele ogromne zavoje ovčje volne v pristanišča. Za vodnike so najpripravnější Afghani, ki se morajo kontraktno zavezati za dobo petih let in ki se vračajo po preteku tega časa z bogatimi prihranki v svojo domovino. Karavane kamel nadomeščajo torej v Avstraliji manjkajoča prometna sredstva popolnoma.

ZVIŽGANJE V GLEDALIŠČIH.

Navada izražati v gledališču nezadovoljnost z življanjem, ni tako stara. Pričeli so žvižgati šele koncem 17. stoletja v Franciji. Privikrat se je to zgodilo pri premijeri Fontanellove tragedije »Aspar« l. 1680. To je učinkovalo tako novo in presenetljivo, da so omenjali to celo v satirični literaturi tistega časa. Ohranjen nam je epigram Racina, ki pravi, da je publika pri delih Boyera glasno zehala. Pradon je bil prvi avtor, ki so ga obmetavali z gnili jabolkami in jajci. Fontanelu pa gre čast, da so ga prvega izžvižgali. Ta navada se je jako hitro vdomačila. Leta 1686. so pri uprizoritvi komedije »Baron Fontaneškie« (Thomas Corneille) že prav krepko žvižgali.

OPOMIN.

Zenin in nevesta prideta na urad, da s civilno poročita. Uradnik ju grdo gleda, prepozno sta namreč prišla, in reče: »Sicer so moje uradne ure že pretekle, pa bom naredil izjemo. Prosim Vaju pa, da sta drugič bolj točna!«

Cerkveni vestnik.

c Na Rožniku bo jutri ob 9. uri sv. maša s pridigo. Popoldne ob 5. pete liturgije. Obakrat darovanje za cerkev.

c Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je v vse župnije razposlalo knjižico »Kraljestvo božje«, ki naj služi v ta namen, da se more ta važna apostolska bratovščina poživiti, kjer je bila že vpeljana; kjer pa doslej še ni bila razširjena, naj se ob letošnjem prazniku sv. Cirila in Metoda gotovo vpelje. Sprejemnice, nabiralne pole in druge tiskovine se dobijo brezplačno v Apostolstvu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Rožna ulica 11.

Turistika in sport.

Olimpijske igre.

Polo. Na krasnem zemljišču za jezdní polo Saint-Cloud-Caintry-Cluba se je vršila prva polo-tekma, ki ji je prisostvoval bivši grški kralj s soprogo in cela vrsta drugih znanih osebnosti. Tekma se je vršila med francoskim in ameriškim moštvom. Igra je zelo zanimiva, kajti konj in jezdec tekmujeta v gibčnosti in spretnosti. Težka bela žoga leti

na veliko razdaljo, in večkrat je treba galopirati 300 metrov daleč za njo. Udarjajo jo z dolgimi prožnimi kladvi. Zedinjene države so Francijo sijajno premagale, ne samo vsled večje hitrosti konj, temveč tudi vsled večje spretnosti jezdecov, ki so znali žogo v najhitrejšem diru izborno zadevati. Končni izid je bil 13 : 1.

Eden ameriških igralcev, g. Hitchcock, je bil od množice posebno navdušeno pozdravljan. G. Hitchcock ni samo mogočen atlet, temveč tudi izborni jezdec in zrakoplovec. L. 1916. je bil star 16 let in je hotel vstopiti v ameriško legijo prostovoljcev. Ker je bil še premlad, so ga odklonili. Tedaj je pa odpoštoval v Francijo in je vstopil v francoski zrakoplovni polk. Po osemindvajsetih letih so mu dali letalo. Odletel je nad nemško bojno črto na lov in čez dobro uro se je vrnil ter se izrazil čisto flegmatično: »Enega sem zbil«. Mislili so seveda, da se norčuje, toda dva dni pozneje se je dognalo, da je res sestrelil nemškega letalca. Tako jih je pozneje še več. Neki dan pa se mu je motor nad sovražnimi postojankami pokvaril. Nemci so ga ujeli, toda pobegnil je iz ujetništva. Nadaljeval je nato svojo službo v francoski avijaciji in je bil drugič ujet. To pot so ga pa Nemci vtaknili v ječo in priklenili z verigo. Šele konec

vojne mu je prinesel, kakor marsikateremu drugemu revežu, zaželeno svobodo. Naravno je, da so ga Francozi, ko se je vrnil v njih deželo kot kapetan ameriškega polu-moštva, sprejeli z velikim navdušenjem.

Plavanje. V plavalnici Tourelles v Parizu pridno trenirajo tuji plavalci, ki so že dospeli v Pariz. Najzanimiveje je gledati priprave Japoncev. Čeravno so majhni in videti slabotni, jih vse občuduje radi njih vitkosti in vztrajnosti. Tudi Francozi se vežbajo vsak dan, plavalci, potapljalci in igralci water-pola.

Streljanje. Po verifikaciji tarč se je dala prednost v streljanju s prostim orožjem Zedinjenim državam s 676 točkami, Haiti in Francija sta imela enako število 646 točk, a po ponovni tekmi je prišla Francija na drugo mesto.

Štirje strelci za vsak narod so tekmovali za 19 narodov na strelišču v Mourmelou-le-Grand za olimpijski šampionat na 600 metrov; lega je dana prosta, dvajset zaporednih krogel s tremi poskusnimi. Maksimum: 100 točk; čas omejen na 45 minut. Vsi strelci so si izbrali ležečo pozicijo. Tekma med prveneci je bila izredno ostra.

Prvo, drugo in četrto mesto so si priborile Zedinjene države, tretje Danska, peto Haiti, šesto Francija.

Splošna klasifikacija narodov v strelski tekmi je sedaj sledeča: 1. Zedinjene države 33 točk; 2. Francija 15,5 točk; 3. Danska 9; 4. Švica 7; 5. Haiti 6,5; 6. Finska 4.

Poizvedovanja.

Kdor pogreša zavitek. Dne 19. junija 1924 je prišel na glavnem kolodvoru v Ljubljani med naše zavitke blaga tuj zavitek v katerem se nahaja med drugim 6 majic za moške. Kdor ta zavitek pogreša, naj se oglasi pri Kmetijskem društvu v Trebnjem, r. z. z. o. z.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 308 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
3./7. 21 h	734.7	23.8	1.7	jasno j. zahj	—
4./7. 7 h	736.0	22.2	1.9	jasno j. zah.	—
4./7. 14 h	738.1	27.8	2.4	d. obl. j. zah.	—

Železninar z daljšo prakso.

vojaščine prost, želi mesta, najraje v Ljubljani. Cenjena ponudbe na upravo lista pod »Pošten«. 3757

ABSOLVENT

drž. dvorazr. trgovske šole z nekaj prakse v lesni trgovini išče mesta pri kakem večjem ind. podjetju. Cenj. ponudbe pod »Vesten« na upravo »Slovenca«. 3786

Kot učenka

želi vstopiti v trgovino deklica iz dobre hiše, ima 7 razr. lj. šole in dobra sprave. Več pove Blaž Drakler, paznik in posestnik v Hrastniku. 3775

Čevlj. pomočnika

dobro izvoženega, sprejme takoj Josip Pogačar, čevljar, Radomlje šte. 5. —

KORESPONDENT

zmožen reprezentacije z večletno prakso v importni in eksportni stroki, z dobr. referencami, perfekt. zmožen sloven., srbohrvatskega (cirilice), nemškega, italijanskega in angleškega, v konverzaciji tudi češkega in ruskega jezika, dober knjižgovedja in kontorist, IŠČE nameščenja v trgov. ali denarnem zavodu. Dopisi pod »LJUBLJANA« na ALOMA COMPANY, Ljubljana.

Kot vajenec

se sprejme v špecer. trgovino v Ljubljani kre-pak deček poštenih staršev. Naslov pove uprava Slovenca pod šte. 3768.

Priporočamo tvrdko Josip Petelinc

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup nogavic, žepnih rubcev, brisačk, kloba, belega in ružavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlik, vilič, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Sollagen in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

Iščem zračno, mirno sobo z opravo ali brez v sredini Ljubljane, če možno z domačo hrano. Sem mirnoljubna, velesolidna gospa — državna uradnica. Ugledne reference! Prijazno obvestilo pod: »Državna uradnica« na upravo lista pod šte. 3784.

Kompanjona Iščem za buffet

Naslov pove upravništvo pod šte. 3788.

Sprejme se trgovsko naborna gospodična, samostojna moč, izurjena knjigovodkinja

večja nemške in slovenske korespondence in strojepisja za stalno namestitev. Plača po dogovoru, nastop 1. avgusta. Prošnje s pričevanji in curriculum vitae je poslati na Peter Kobal, veletrgovina, Kranj. 3720

V zanesljivo OSKRBO oddam 5 mesecev staro deklico. Oskrbnino plačam po dogovoru. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Otrok«.

Zahvala.

Bodite prisrčno zahvaljeni vsi, ki ste molili in nas sočutno tolažili, zlasti pa še vsi, ki ste bili tako častno spremstvo, ko smo nesli počivat utrujeno telo naše preljube matere

Franciške Opeka.

Vi verujete v blaženo večnost teh, ki so se v Kristusu od nas ločili, in v občestvo svetnikov verujete. O, verjemite tudi, da Vam bodo naša plemenita mati Vašo ljubezen povrnila!

Vrhnika-Ljubljana, 5. julija 1924.

Dr. Mihael Opeka, njegovi trije bratje in dve sestr.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica: 50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.: 10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana

Telefon šte.: 261, 413, 502, 503 in 504

Jos. Lavtižar:

S karavano skozi puščavo Gobi.

(Konec.)

Po južnih krajih, posebno v Egiptu in Arabiji, služijo za prenašanje tovarov enogrbne kamele, ki jim pravijo dromedarji. V Srednji in Vzhodni Aziji pa so bolj porabne dvogrbne, ki se ločijo od afriških v tem, da imajo na hrbtu dve grbi ter daljšo in temnejšo dlako. Kamela je kakor nalašč ustvarjena za stepe. Že njena peščenorjava barva je taka, da se popolnoma strinja z barvo puščave. Ako leži žival mirno na tleh, je ne moreš od daleč razločiti od peska. Prav tako ima noge popolnoma prilagode ne za hojo po puščavi. Kamela se kljub lastni teži in kljub težkemu tovoru na hrbtišču ne pogrezuje v pesek, ker ima na parklji trd podplat razširjen v podporno plošev, ki brani, da se noga ne vdira. Zival dela radi visokih nog dolge korake ter prehodi na dan velike daljave. Močnim kamelam nakladajo do 300 kg teže. Sicer so pa trmaste in rade ugrizejo ali brcejo svojega spremljevalca.

Karavana je imela prvi teden tako lepo vreme, da je prehodila okrog 40 km na dan. Mnogo slabše je bilo drugi teden, ko je začel od juga vletati močan veter in nositi pesek v oči. V mongolski naselbini Šibetu je čakala, da je vihar nekoliko ponehal, potem pa je zapustila to rodovitno dolinico ter šla naprej. Ponoči je bilo mirno, a drugi dan dopoldne je nastopil silen vihar. S peskom je medlo kakor pri nas pozimi s snegom. Vse je bilo zagnjeno v sivo pešče no meglo, da se je komaj videlo par korakov naprej. Vrtinci so nosili pesek vkup in

ga zopet razmetavali naokrog. Kjer je bil poprej hribček, ga je pometel veter, da je nastala ravnina. Kamele se niso vznemirjale preveč, saj so bile navajene takih naravnih sil v puščavi. Huje se je godilo ko njem, ki so hoteli kar podivjati; psa sta cvilila, stiskala se k ljudem in iskala skrivališča. Najbolj je nemiren konj, ki ga je jahal kervan-baši. Hrkal je in stresal pesek iz gobca, vzdigoval ušesa, vihal rep, postavil je na spretnje in zadnje noge, toda jezdec — vsa čast mu — se je držal na sedlu, kakor da bi bil zrastle z njim. Popotniki so zavijali glave v vreče in odeje, da bi si obvarovali oči pred peskom, ki je kakor z bičem pretepal po njih. Ako ne bi bilo postavljenih visokih drogov na obeh straneh pota, ne bi bil nihče vedel, kje se nahaja. Na krajih, kjer ni bilo drogov, si je pomagal kervan-baši z magnetno iglo, ki mu je kazala jugovzhodno smer proti Kalganu.

Na večer istega dneva se je začel polegati vihar. Peščeni metež je prenehal, prikazalo se je zahajajoče sonce ter se prav kakor na morju spajalo z nebo in zemljo. Kervan-baši je uvidel, da se nahaja na pravi poti, vendar pa je morala njegova četa prehoditi še nekaj kilometrov, da je prišla do prenočnega prostora. Ljudje so se najprej otresli peska, ki se je bil vsilil v žepe in se nasul sploh na vse prazne prostore. Potem so osnažili živino ter si pripravili večerjo. Po večerji je objel potnike nočni počitek; le straže niso smele zaspati.

Kar se je okrog polnoči zaslišal vrišč v oblizju. Psa sta z divjim lajanjem naznala obisk tujih gostov. Roparji na konjih so obkolili tabor, v katerem je počivala ka-

ravana. Straža je vzbudila poveljnika in mu naznanila, kaj se je zgodilo. Kervan-baši ni bil posebno vznemirjen, saj ta roparski napad ni bil prvi na njegovih potovanjih skozi puščavo Gobi. V pesku je ležalo marsikako okostje razbojnikov, ki jih je kervan-baši v silobranu poslal na oni svet.

V zavesti, da je njegovo spremstvo dobro oboroženo, se je v naglici oblekel in zaklical s krepkim glasom: »Vsi orožje v roke in železne oklepe okrog sebe!« Tu se je videlo, koliko premore združena moč s pogumnim poveljnikom. Kervan-baši je skočil z mačjo spretnostjo na svojega belca, prav tako so hlapci zajahali konje. Francelj, Nedeljko in Jerič pa so bili do ločeni za stražo v taboru.

Noč je bila toliko svetla, da so se lahko razločili napadalci. Po voditeljevem zgledu se je zagnala vsa četa na roparsko drhal in začel se je divji ples, pri katerem je veljalo pravilo: ti ali jaz. Kmalu je sledila krvava odločitev: »Držimo se skupaj!« je vpil kervan-baši. Strelci so sledili drug drugemu, konji so besneli, tuintam se je slišal kak vzdih, potem je bil konec. Trije razbojniki so obležali mrtvi v pesku; žal, da sta ostala tudi dva hlapca karavane na bojišču. Zjutraj so ju pokopali, roparje pa pustili ležati, za šakale in hijene.

Naslednji dnevi so potekali brez posebnih dogodkov. Karavana se je pomikala vedno naprej in kervanbaši je bil z njo zadovoljen. Osemindvajseti dan po odhodu iz Urge so prekorale kamele mongolsko mejo ter stopale po pristno kitajskem ozemlju. Lepo je bilo videti 50 kamel, za njimi 20 konj in množico ljudi spremstva. Res dolga vrsta živine in uslužbencev, lepa

seveda za oči, ampak izmučena, da je že težko pričakovala konca. Puščava se je še vedno širila na vse strani, toda kazala so se znamenja, da se bo utrujena četa kmalu poslovila od strašne pustinje.

Seminija se je pokazal kak poteček, ki pa je hitro izginil v pesku. Tuintam je samotarila vrba, ki je naznanjala, da je zemlja vlažna. Marsikak pritlikav borovec je stal ob potu in iskal tovariša, ki ga ni bilo nikjer. Prikazovale so se tudi oaze (zelene ravnine), ki pa so bile zelo redke. V daljavi so se vzdigoval gore. Poznalo se jim je, da niso gole, ampak nekoliko obrastle. Kratko: popotniki so imeli upanje, da ne bodo gledali več samega peska in kamenja, temveč da pridejo zopet v obljude in rodovitne kraje. Ker jih je tolažil tudi kervan-baši, da se bliža konec trpljenja, so postali boljše volje.

Predzadnji, to je 34. dan, je prišla karavana do močnega zidovja, ki se je vlelo čez hribe in doline, kamor je neslo oko. To je bila tista glasovita ograja, ki jo pozna za imenu ves vet, ograja, ki so jo stari kitajski cesarji sezidali ob severnem delu države. Kitajski zid!

Ko je karavana prikorakala skozi zidovje, je bila vsa pokrajina odeta s pomladanskim zelenjem in cvetjem. Slovencem se je zdelo, da so se prebudili iz težkih sanj in da se jim je odprl raj na zemlji. Vsa družba je došla, 35. dan po odhodu iz Urge v mesto Kalgan. Kervan-baši je ostal zvest svojji obljubi ter dal 20. junija 1918, ko je karavana dovršila svojo pot, našim trem znancem vsakemu 80 kitajskih dolarjev za svesto službovanje skozi puščavo Gobi.

TRGOVSKA BANKA D. D. - LJUBLJANA

Dunajska cesta 4 - (v lastni stavbi)

PODRUZNICE:

Maribor
Novomesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

KAPITAL IN REZERVE DIN 18.300.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd

Inserati

v „Slovenču“ imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasov

v „Slovenču“

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal še vedno

najuspešnejši!

HARMONIJI,

nov ameriški sistem z 12 registri, 5 manuali, 3 forte, 1 vox humana, prodam. Cerkije št. 94. pri Kranju.

ZLICE, VILICE,

Kuhinjske in žepne nože, jedilno orodje, pipe, škarje, žepna ogledala, ustnike za cigarete, pipe-mornarice — merila (pošeti). „Ilirija“ in „Jadrano“ čistilo. — Leščilo, mast in apretura za usnje, olje za šivalne stroje, črnilo in gumi-arabikum — na debelo pri tvrdki OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jaka Jakoba trg št. 9. 3154.

Prvovrstne premoge

po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih dobavlja Dom. Čebin trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova 1/II.

ČRESLO

vsako množino, smrekovo, zdravo, suho, letošnje — kupuje J. LAMPREHT, izvoz lesa — MARIBOR — Slomškova trg št. 16.

BUKOVA DRVA

kupi vsako množino Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 3740

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva: proti mi im in podganam Din 7-10, za ščurke D 10 za stenice Din 10, za molje 6 Din, proti mrčesu 3 in 7-10 Din mast proti ušem 3 Din, mast proti ušem v obleki 7-10 Din, proti mravljam 7-10 Din, Rotor za čiščenje madežev 7 Din Pošilja po povzetju.

»Arlene« kem.

laboratorij, M. Jünker, Zagreb 39, Petrinjska ulica 3/III.

KLAVIRJE

in HARMONIJE na obroke: Bösendorfer, Förster, Steinway etc. Vse instrumente za bleh- in strah-godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno. ALFONZ BREZNIK, Ljubljana, Mestni trg 3 (pri magistratu). Najsposob. tvrdka Jugoslavije.

APARATI REX STEKLENICE

za konzerviranje sadja in sočivja

Edina zaloga

JULIJ KLEIN — Ljubljana

zaloga stekla in porcelana

NAZNANILO.

Cenj. interesentom naznanjamo, da smo svoj vodovodno inštalacijski oddelek razširili tudi na

inštalacijo centralnih kurjav, parnih kuhinj in sušilnic.

Kakor za vse druge oddelke, razpolagamo tudi za centralno kurjavo s prvovrstnimi monterji ter izkušeno tehničnim vodstvom.

Naročila se izvršujejo točno, solidno in po najnižjih cenah.

»JUGOMETALIJA«

I. Z. Z. O. Z.

splošna kovinarska industrija

Telefon 729.

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 18.

Telefon 729.

Stavbeno podjetje

I V A N O G R I N
Ljubljana

Pisarna: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon št. 426.

se priporoča za vsa stavbna dela, ter nudi po konkurenčnih cenah vseh vrst

strešno in zidno opeko

iz lastne opekarne franko poljubna postaja. — Zaloga cementnih cevi.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Strojno mizarstvo in pogrebno podjetje MATEVŽ GOGALA na Bledu.

Naznanjam, da je ravnokar došlo večje število KOVINASTIH KRST. Zaloga vsakovrstnih rakev od priprostih do najfinjših, kakor vseh zraven spadajočih predmetov. — V slučaju potrebe se priporočam. — Z odličnim spoštovanjem M. Gogala.

Hranilnica kmečkih občin

v hiši Zadružne zveze v Ljubljani Dunajska cesta št. 32

Edini pupilarno varen zavod kmečkih občin, kjer nalagajo tudi sodišča in občine denar nedoletnih, skrbilencev, preklicancev, ustanov, ubožnih in drugih javnih zakladov, varščin, zapuščin itd.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše, vezane vloge po dogovoru. — Za varnost vlog jamči 21 večjih kmečkih občin — ustanoviteljic z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Vločne knjižice vseh drugih denarnih zavodov sprejema hranilnica kot gotov denar in se obrestovanje ne prekine. — Vse davke vlog plača zavod sam. — Spekulacija z vlogami izključena, ker je hranilnično poslovanje v smislu pravil pod nadzorstvom vladnega komisarja.

lv. JAX in sin

Ljubljana, Gospodarska c. 2, priporoča svojo bogato zalogo pisalnih strojev »ADLER« in »URANIA«, dalje ŠIVALNIH STROJEV za rodbine in obrt ter vozniških koles: STYRIA-DÜRKOPP, OROŽNO kolo (Waffenkolo). Ceniki zastoj in franko.

50 komadov

motorjev za vrtilni tok

220/380 voltov 3, 4, 5 P. S. najboljši izdelek, 2letno jamstvo. Globoko pod dnevno ceno.

ELEKTRO - COMPANY, d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“).

Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.050.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEDO.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vločne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.